The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, MARCH 9, 1957.

LATVIJA

AMERIKĀ

20./557. n-rs. SESTDIEN, 1957. G. 9. MARTĀ 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

AN karaspēks iesoļo Gazas un Akvabas apgabalos

IZRAĒLA ATBRĪVO ĒĢIPTĒ IEŅEMTĀS TERRITORIJAS

GAZAS APGABALA PĀRRAUDZĪBA — GRŪTĀKAIS AN KARASPĒKA UZDEVUMS

Apvienoto Nāciju policijas armijas komandieris ģen. Bērnss paskaidro, ka, nerodoties nekādiem sarežģījumiem, Izraēlas bruņoto spēku izvākšanās no Gazas un Akvabas apgabaliem būs nobeigta līdz šīs nedēļas beigām.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Apvienoto Nāciju pilnsapulce Ņujorkā paskaidro, ka tā saņēmusi ziņas no Apvienoto Nāciju policijas armijas virspavēlnieka ģen. Bērnsa, ka Izraēlas bruņotie spēki jau uzsākuši kara materiālu izvākšanu no Gazas un Akvabas apgabaliem. Ģen. Bērnss sagaida, ka pilnīga izraēļu izvākšanās būs nobeigta līdz šīs nedēļas beigām. Tai pašā laikā ģen. Bērnss informēja Apvienotās Nācijas, ka viņa policijas armijas vienības okupēs Gazas un Akvabas apgabalus, tiklīdz izraēļi savu izvākšanos būs pabeiguši. Tas notikšot ātrāk, uzsvēra ģen. Bērnss, nekā Ēģipte to būtu varējusi sagaidīt.

Izraēlas bruņoto spēku izvākšanās no Gazas apgabala būs pabeigta 3—4 dienas pirms Akvabas apgabala atstāšanas. Izraēlas armijas štābs paskaidro, ka augšminētā „kavēšanās" izskaidrojama ar pastāvošām satiksmes grūtībām. Izraēlai nav pietiekami daudz kuģu, lai izvākšanos pavelktu pa ūdens ceļu. Tādēļ evakuācija būs jāizdara ar smagajām mašīnām, kas garo distanču un slikto ceļu dēļ prasīs vairāk laika, nekā sākumā domāts.

Apvienoto Nāciju policijas armijas vienības Gazas un Akvabas apgabalus okupēs, cik vien ātri iespējams pēc izraēļu izvākšanās. Dāņu, zviedru, norvēģu un kolumbiešu karavīri, skaitā apmēram 3.000, jau kopš pagājušās nedēļas nogāles stāv „kaujas gatavībā", lai sekotu aizejošiem izraēļiem.

Gazas apgabala pārraudzību ģen. Bērnss ieskata par Apvienoto Nāciju policijas armijas grūtāko uzdevumu Vidējos Austrumos. Vispirms jau Gazas apgabalā atrodas apmēram 200.000 Palestīnas arabu bēgļu. Ģen. Bērnss rēķinās ar varbūtību, ka, izraēļiem aizejot, un līdz ar to izbeidzoties līdzšinējai, izraēļu uzturētai disciplīnai, arabu bēgļi varētu uzsākt masveidīgas demonstrācijas, stipri apgrūtinot policijas armijas darbu.

Zināmas briesmas sagaidāmas arī no abām karojošām pusēm — Ēģiptes un Izraēlas. Izraēla, kā zināms, vēl vienmēr uztraucas par varbūtību, ka Ēģipte varētu mēģināt okupēt Gazas apgabalu pirms Apvienoto Nāciju policijas armijas. (Līdz ar to izskaidrojama arī Apvienoto Nāciju policijas armijas virspavēlnieka ģen. Bērnsa deklarācija, ka Gazas apgabals tiks okupēts iespējami lielākā ātrumā — ātrāk nekā Ēģipte to būtu varējusi domāt). Bez tam Apvienoto Nāciju policijas armijai jārēķinās vēl ar kādu citu varbūtību un, proti, ka Ēģipte varētu mēģināt izbeigt Apvienoto Nāciju policijas armijas okupāciju Gazas apgabalā pirms pastāvīga miera līguma parakstīšanas Vidējos Austrumos. Ēģipte, kā zināms, gan ir pievienojusies Apvienoto Nāciju policijas armijas pārraudzībai Gazas apgabalā, bet tikai tik ilgi, kamēr Izraēlas bruņotie spēki būs minēto apgabalu atstājuši.

Ģen. Bērnss nedomā, ka ēģiptieši mēģinās ieņemt Gazas apgabalu tūlīt pēc izraēļu aiziešanas. (Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds deklarēja, ka „pagaidām" militārā un civilā pārvalde Gazas apgabalā atradīsies pilnīgi Apv. Nāciju policijas armijas rokās). Bet cik ilgi Ēģiptes prezidents Nasers samierināsies ar Apvienoto Nāciju policijas armijas atrašanos Gazas un Akvabas apgabalos, tas vēl nevienam nav zināms.

ANDREJS EGLĪTIS IERADIES ŅUJORKĀ

Dzejnieks uzrunā sagaidītājus Ņujorkas lidlaukā. No kr.: Ņujorkas DVA priekšnieks A. Valters, ASV DV valdes pr-ža v. D. Maļinovskis, ALA's jaunatnes daļas vadītājs J. Gaigulis, Ņujorkas Vanadžu priekšniece V. Freija, R. Balode un A. Eglītis. 6. martā A. Eglītis devās uz Vašingtonu, kur būs Latvijas sūtniecības viesis līdz 15. martam, kad atkal no Ņujorkas sāks savu viesošanos ar referātiem latviešu kolonijās. V. Baloža foto

PIRMĀ IMMIGRANTE NO SIBIRIJAS KANADĀ

Pirms dažām dienām ar Padomju Savienības oficiālu atļauju un Kanadas sūtniecības Maskavā vīzu no Sibirijas Toronto ieradās pirmā ieceļotāja — Anastasija Pelijchata, 73 g. v.

Ieceļošanu viņai izgādājusi precētā meita S. Demiaka, kas māti nebija redzējusi 28 gadi (D. kopā ar vīru Kanadā ieceļojusi 1926. g.).

Viņa vairākkārt rakstījusi mātei pēc kara, bet atbildes nebijis. Tad pēkšņi aizpērn oktobrī saņēmusi vēstuli no Sibirijas. D. pirmā acumirklī domājusi, ka tā kāda kļūda. Noskaidrojies, ka kara laikā A. Pelijchata dzīvojusi krievu okupētajā Polijas apgabalā. Viņas dēls bijis partizāns un kritis kaujā, tādēļ māti un vedeklu ar 5 bērniem krievi izsūtījuši uz Ziemeļsibirijas ogļraktuvju apgabalu.

S. Demiaka, tikko saņēmusi vēstuli no Sibirijas, sākusi rīkoties: iemaksājusi $500 ceļojumu aģentūrai un $100 nosūtījusi Kanadas sūtniecībai Maskavā, un tikai pēc vairāk kā gada viņa panākusi mātei ieceļošanas atļauju.

Anastasija nerunājot ne vārda angliski, viņas tulks esot meita; tā stāsta, ka māte saņēmusi 77 rubļi 50 kap. pensijas mēnesī, bet tas bijis mazliet par daudz, lai nomirtu, un par maz, lai dzīvotu.

ARĪ SENĀTS AKCEPTĒJIS EIZENHAUERA DOKTRINU

Vašingtonā. Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera Vidējo Austrumu doktrina, kas jau pirms ilgāka laika tika apstiprināta Tautas pārstāvju namā, šī gada 5. martā piedzīvoja uzvaru arī Senātā. Senāta lēmums, kas politiskās aprindās gan nekādu pārsteigumu nesagādāja, uzskatāms par ārkārtīgi svarīgu soli Sav. Valstu ārpolitikā komūnistu ekspansijas apkarošanai. Senāta lēmums liek saprast, ka tieša vai netieša komūnistu agresija Vidējos Austrumos sastapsies ar Sav. Valstu bruņotiem spēkiem.

LNAK padomes vēlēšanu komisijas paziņojums

Sūdzības par vēlēšanām iesniedzamas 7 dienu laikā no šī paziņojuma publicēšanas dienas, un tās adresējamas Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont.

A. Svenne,
LNAK padomes vēlēšanu kom. pr-ja v. p. i.
M. Matiss,
sekretāre.

SARDZES MAIŅA GAZĀ

Ja ēģiptieši atkārtos uzbrukumus Izraēlas robežjoslā, tad Izraēla atsāks kara darbību pret Ēģipti.

Izraēlas bruņotiem spēkiem izvācoties, Gazas apgabala militāro un civīlo pārvaldi savās rokās pārņem Apvienoto Nāciju policijas armija.

Jeruzālemē. Bez starpgadījumiem un traucējumiem šī gada 6. marta pēcpusdienā Apvienoto Nāciju policijas armijas vienības okupēja ilgi apstrīdēto Gazas apgabalu, līdz ar to noslēdzot vēl vienu posmu garajā Ēģiptes un Izraēlas nesaskaņu virknē Vidējos Austrumos.

Apvienoto Nāciju policijas armijas vadība ziņo no Jeruzālemes, ka Gazas apgabala pārņemšana noritējusi priekšzīmīgi un ka jau 3 stundas pēc minētā apgabala robežas pāriešanas starptautiskās armijas karavīri atradušies sardzēs visās stratēģiski svarīgajās vietās.

Kamēr pašā Gazas apgabalā, kā redzams, izraēļu aiziešana un Apvienoto Nāciju spēku atnākšana nav izraisījusi nekādas nesaskaņas, Ņujorkā, Apvienoto Nāciju pilnsapulcē paredzētā sardzes maiņa gandrīz tika atlikta vēl 6. marta rītā. Jau pagājušās nedēļas nogalē, kad no piektdienas līdz svētdienai Izraēla paguva savu nostāju mainīt veselas 3 reizes, ārlietu ministre Meira pilnsapulces delegātiem paskaidroja, ka Izraēla Gazas apgabalu atstāj ar apziņu, ka to, izraēļiem aizejot, pārņems Apvienoto Nāciju policijas armija; ka policijas armija pārņems ne tikai Gazas apgabala militāro, bet arī civīlo pārvaldi. Šī gada 6. martā, kad izraēļi bija paredzējuši izvākties no Gazas apgabala, sāka klīst baumas, ka Apvienoto Nāciju policijas armijai uz pēdām sekos ēģiptiešu civīlie administrātori. Tikai ar pūlēm Apvienotajām Nācijām izdevās pārliecināt Izraēlas delegāciju, ka tas tā nebūs, citādi izraēļi Gazas apgabalu paredzētajā laikā nebūtu atstājuši.

Katrā ziņā ēģiptieši Gazas apgabalā vēl līdz šim nav mēģinājuši iekļūt. Divdesmit četras stundas pēc AN armijas ienākšanas visa militārā un civīlā pārvalde atradās starptautiskās rokās.

Gazas apgabala pārraudzību ģen. Bērnss atzīst par tik grūtu un atbildīgu uzdevumu, ka apmēram pusei no viņa rīcībā esošajiem karavīriem būs pienākums šo novadu aizsargāt. Jau okupācijas pirmajā dienā Gazas apgabalā ieradās 2600 Apvienoto Nāciju policijas armijas karavīru, to starpā norvēģi, dāņi, zviedri, indieši un kolumbieši.

Izraēla Gazas apgabalu atstāja ar šaubām par nākotni sirdī. Kāds Izraēlas valdības pārstāvis Jeruzālemē žurnālistiem izteicās, ka Apvienoto Nāciju policijas armijas ierašanās Gazas apgabalā atrisina tikai daļu no viņu problēmām, un rada jaunas. Pirmkārt, Izraēla baidās, ka Ēģipte varētu mēģināt Gazas apgabala civīlo pārvaldi pārņemt savās rokās jau tūlīt pēc izraēļu bruņoto spēku izvākšanās. Otrkārt, nesaņēmusi prasītās garantijas, Izraēla vēl vienmēr rēķinās ar iespēju, ka Ēģiptei varētu izdoties atrast ceļu, kā izmantot Gazas apgabalu par bazi vietēja rakstura traucēšanas uzbrukumiem Izraēlas pierobežai. Ja tas notiktu, Izraēla draud atsākt kara darbību pret Ēģipti. Treškārt, no Izraēlas viedokļa raugoties, Gazas apgabala nākotne vēl vienmēr ir nenoskaidrota. Pirms izraēļu bruņoto spēku izvākšanās ministru prezidents Ben Gurions Izraēlas parlamenta deputātiem izteicās, ka viņa valdība 1949. gadā parakstīto pamieru atzīst par neeksistējošu un ka tādēļ šī pamiera noteikumi nekādā gadījumā nav attiecināmi uz Gazas apgabala nākotni. (Sakarā ar 1949. gada pamiera noteikumiem Ēģipte okupēja un pārvaldīja 35 jūdžu garo piekrastes apgabalu līdz pagājušā gada oktobrim, kad izraēļi ēģiptiešus no turienes padzina).

Savā parlamenta runā Izraēlas ministru prezidents starp citu brīdināja A.N. nemēģināt atrisināt Gazas apgabala nākotni, pamatojoties uz 1949. gada pamiera noteikumiem. Lēmumi, kas eventuāli varētu Gazas apgabalā atjaunot situāciju, kāda tur valdīja pirms 4 mēnešiem (kad Gazas apgabals atradās Ēģiptes pārziņā), Izraēlai nebūs pieņemami un tā savas intereses aizstāvēs ieročiem rokās.

Savu runu nobeidzot, ministru prezidents Ben Gurions sacīja, liekot pie sirds visai pasaulei, ka miers Vidējos Austrumos var pastāvēt tikai tad, ja Izraēlai dotie solījumi, kaut arī tie nav formāli, tiek pildīti.

Rietumu diplomātiskās aprindas Ben Guriona runas beigu posmu iztulko kā lūgumu raudzīties, lai Izraēlas kuģniecība Akvabas līcī varētu noritēt brīvi un netraucēti, un lai Ēģiptei netiktu dota iespēja no jauna uzsākt Gazas apgabala izmantošanu par bazi traucēšanas uzbrukumiem Izraēlas pierobežai.

DALLES NEPRASA KANĀLA ATVĒRŠANU

Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless pirms izlidošanas uz Austrāliju deklarē, ka Suecas kanāla atvēršana, Ēģiptei sadarbojoties, varētu notikt nākamo desmit dienu laikā.

Vašingtonā. Kādā preses konferencē Vašingtonā īsi pirms izlidošanas uz Austrāliju Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless izteicās, ka tagad būtu pienācis laiks Ēģiptes valdībai sadarboties ar Apvienoto Nāciju mēģinājumiem pabeigt Suecas kanāla tīrīšanas operācijas, lai starptautiskā kuģniecība varētu atsākt Suecas kanāla izmantošanu. Sarunās ar žurnālistiem Sav. Valstu ārlietu ministrs izteicās, ka Suecas kanālis, Ēģiptes valdībai sadarbojoties, varētu tikt savests pilnīgā lietošanas kārtībā jau nākamo desmit dienu laikā. Netiešos vārdos Dalless brīdināja Ēģipti, ka tagad, kad Izraēla Vidējo Austrumu jautājumā ir tiktāl piekāpusies, ka uzsākusi savas armijas izvākšanu no Gazas un Akvabas apgabaliem, Ēģiptei vajadzētu izbeigt Suecas kanāla tīrīšanas darbu traucēšanu. Dalless izteica cerību, ka, atsākot Suecas kanāla lietošanu miera laika apmēros, atrisinātos arī kanāla nodevu maksāšanas jautājums. Kā šis jautājums atrisinātos, Dalless nepateica.

Pēc augšminētās preses konferences Sav. Valstu ārlietu ministrs izlidoja uz Austrāliju, lai piedalītos Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā ietilpstošo valstu ārlietu ministru konferencē.

Apmelo Baltijas valstis

Sakarā ar krievu apsūdzību pret ASV Apvienotajās Nācijās, kā amerikāņi organizējot subversīvas akcijas Padomju Savienībā un satelitu valstīs, Pad. Savienības delegāts Kuzņecovs, atspēkojot ASV pārmetumus par Baltijas valstu neatkarības iznīcināšanu, paskaidrojis, ka „Latvija, Lietuva un Igaunija pašas vēlējušās iestāties Pad. Savienībā, un tās arī uzņemtas kā brīvas republikas ar vienlīdzīgām tiesībām."

Lai gan neviens tam neticēja, nebija arī neviena, kas atspēkotu šo nepatiesību.

UNGĀRU BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJS PIE BALTIEŠU STUDENTIEM

Brīvās pasaules izturēšanās radījusi sarūgtinājumu

Latviešu, lietuviešu un igauņu sadarbība, par ko vecā paaudze tik daudz runā, mūsu studējošai jaunatnei ir pati par sevi saprotama lieta. Baltiešu studentu federācija pastāv un sekmīgi darbojas jau vairākus gadus. Latviešu studentu centrālā savienība ir viens no trim federācijas locekļiem, kas apvieno ap 1.500 studentu brīvajā pasaulē. Gadskārtējā Baltiešu studentu konference notika 2. martā Baltijas brīvības namā Ņujorkā.

Kā viesis konferencē piedalījās ungāru students Ivans Jesenskis, kas pastāstīja par ungāru sacelšanos, kurā viņš aktīvi piedalījies. Viņš bijis 14 gadus vecs, kad 1944. g. Budapeštā ienāca krievi. Beidzis vidusskolu, viņš iestājies universitātē, bet kāda neuzmanīga vārda dēļ izslēgts un apcietināts. Vēlāk dabūjis darbu kā viesnīcas pārzinis. **Viņš pārliecinājies, ka ārzemniekus, kas ieradušies Ungārijā, izseko uz katra soļa, un piekomandētais tulks pārtulko teikto tā, kā tas vajadzīgs komūnistiem.**

Nemieri sākās ar to, ko studenti negribēja mācīties krievu valodu un komūnisma teoriju. Notika vairākas demonstrācijas. Kādu nakti oktobra beigās ap 30 čekistu iebruka studentu kopmītnē un sāka tos dauzīt ar šautenēm. Vairākus no viņiem smagi ievainoja. Nākošajā dienā visi mācības spēki atteicās lasīt lekcijas, pieprasot, lai vainīgos čekistus soda. Ap 60.000 cilvēku izgāja uz ielas un sāka raut nost sarkanos karogus un zvaigznes. Policija atklāja uguni. Pirmais kritušais bija kāds 19 gadu vecs jaunietis. Viņa līķi pārklāja ar ungāru karogu un nesa pa ielām. Nākošajās dienās revolūcionāri dabūja rokās ieročus un ieņēma politisko policiju un čekistus apcietināja. Dzīve sāka ievirzīties normālās sliedēs, bet tad ieradās krievu karaspēks ar tankiem un okupēja zemi. Runātājs teica, ka ungāri nesamierināsies ar pašreizējo stāvokli un turpinās cīnīties pret komūnismu.

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns, apsveicot studentus, teica:

„No jūsu vidus nāks vadoņi, kad mūsu zeme atkal būs brīva. Ungārijas notikumi rāda, ka jaunatne nav saindēta ar komūnismu. Tomēr sarūgtinājumu radījusi brīvās pasaules izturēšanās. Ar to vien nepietiek, ka izsaka simpatijas ungāriem, ja Ungārijā cilvēki cīnās par savu dzīvību. Mēģinājums pacelt Ungārijas jautājumu Apvienotajās Nācijās neizdevās. Tanī pašā laikā Apvienotās Nācijas visu vērību pievērš Vidējiem Austrumiem, lai gan tur nevienu nenogalina un nespīdzina. Mums jācenšas pārliecināt brīvās pasaules tautas, ka komūnisma nosodīšana ir viņu pašu interesēs. Ja AN būtu nosodījušas Maskavu par iebrukumu Ungārijā, 3. pasaules karš, no kā baidās brīvā pasaule, nebūtu izcēlies. Mums sistēmatiski jāturpina savs darbs komūnisma apkarošanai, jo Maskava ir ļoti jūtīga pret pasaules sabiedriskās domas svārstībām. Baltiešu studenti šinī ziņā var daudz līdzēt, izveidojot sakarus ar brīvās pasaules jaunatni."

Par Baltijas studentu federācijas priekšsēdi nākošajam gadam ievēlēja F. Silbajori (lietuvieti), par 1. pr-ža vietn. Liliānu Māsēnu (latv.) un 2. vietn. Renāti Mikhu (igaun.) Valdē vēl ievēlēja lietuvieti J. Bendorisu, latvieti J. Klāvsonu un igauni K. Mikelsāru.

AFRIKĀ DZIMUSI JAUNA VALSTS

Ilgu politisku cīņu rezultātā agrākā Anglijas kolonija Zelta Piekrastē kļūst neatkarīga valsts — Gāna.

Gāna nāca pasaulē bez revolūcijas sāpēm, bez naida un asinsizliešanas, ilgu politisku cīņu rezultātā. Gānas kūmās stāvēja Kentas hercogiene, dzimšanas dienā to sveica Anglijas karaliene Elizabete II, un savu palīdzību solīja Anglijas valdība.

Londonā. Anglijas kopvalstī ietilpstošo valstu skaits turpina augt. Šī gada 6. martā Zelta Piekrastē, Afrikas rietumos, oficiāli dzima jauna valsts, pieņemot pirms tūkstoš gadiem sabrukušās afrikāņu karaļvalsts Gānas vārdu.

Kanadas vārdā jauno valsti apsveikt bija ieradies raktuvju ministrs Prudams, bet Sav. Valstis pārstāvēja viceprezidents Niksons.

Gānai ir 4,125 milj. iedzīvotāju, to starpā tikai apmēram 7.000 balto.

Anglijas karogs tika nolaists. Tā vietā pacēlās Gānas sarkani-zaļi-zeltainās krāsas. Šāva raketes, un visas ielas bija čalojoša prieka un dejotāju pilnas. Ministru prezidents Kvame Nkruma, kas politisko cīņu ar Angliju iznesa gandrīz pilnīgi uz saviem pleciem, uzrunāja savu parlamentu. Koloniju laiki bija beigušies. Pirmā, neatkarīgā nēģeru valsts Anglijas kopvalstī bija sākusi elpot, pirmā nēģeru valsts vispār, kas šai gadsimtā ieguvusi neatkarību.

Pirmajā runā Gānas ministru prezidents (pagaidām arī ārlietu un aizsardzības ministrs) Nkruma sacīja: „Kad uzausīs rīts, mēs aiz sevis būsim atstājuši imperiālisma un koloniālisma ķēdes, kas mūs līdz šim saistīja pie Anglijas. Pasaulei ir jāmācās izprast ārkārtīgi svarīgu faktu, ka koloniālās territorijas var pēkšņi iznirt kā brīvas, vienlīdzīgas un neatkarīgas valstis bez bruņotu revolūciju mežonības un neciešot tos materiālos zaudējumus, kas parasti saistīti ar mežonību."

Savas runas turpinājumā ministru prezidents Nkruma uzsvēra, ka ārpolitikā Gāna vadīsies ar neatkarības principu. Iekšpolitikā Gānas valdība vispirms izveidos centrālu plānošanas un attīstības komisiju; ārvalstu kapitālieguldījumi tiks pieņemti tāpat kā līdz šim — ja vien šie kapitāli nebūs ierobežoti ar saistībām, mēģinot diktēt Gānas politiku.

Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku kongress

Latvijas jaunsaimnieku un sīkgruntnieku kongress notiks 23. martā Baltijas brīvības namā, 131 East 70. ielā, Manhatenā, Ņujorkā.

Delegāti un viesi, kas ieradīsies agrāk, aicināti apmešanās un citu jautājumu kārtošanai pieteikties pie A. Ozoliņa, 278 19th Street, Booklyn, N. Y., tālr.: ST - 83768.

Partijas biedri, kas vēl nav reģistrējušies vai mainījuši dzīves vietu, lūgti to paziņot A. Ozoliņam uz augšminēto adresi.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

UNGĀRU CĪŅAS GARS UN SPARS

P. DREIMANIS

Vērojot pēdējā laika notikumus Donavas krastos, jāapbrīno ungāru cīņas gars un spars, kuru attīstību, bez šaubām, ir veicinājuši šīs tautas piedzīvojumi pagātnē.

Ungāri pieder pie dzeltenās rases - ugru tautu saimes, kas ... iz ir dzīvojuši Urālu kalnu ... aimē. Šīs tautu saimes piederīgie savā laikā lielā skaitā ir virzījušies gar Volgas krastiem uz rietumiem un nonākuši līdz Baltijas jūrai. Tās austrumu krastos ir palikuši somi, igauņi un lībieši, bet ungāri devušies uz dienvidiem un apmetušies Donavas līdzenumā.

Te viņus no visām pusēm ielenca svešas tautas — vācieši, slavi un rumāņi. Ar šīm tautām viņiem bieži izņāca sadursmes; piem. 10. g. s. ar slavu tautu moraviem, kurus viņi uzvarēja, izbeidza Lielmoravijas valsts pastāvēšanu, paturēja daļu no tās territorijas un nodibināja savu Ungārijas valsti. Tā bija bīstams kaimiņš Vācijai, kuras valdnieki Indriķis 1. un Otons 1. karoja pret ungāriem, kamēr to uzbrukumi Vācijai mitējās.

Visilgstošākas nesaskaņas un cīņas ungāriem bija ar dienvidslaviem, īpaši kroatiem, turkiem un Austrijas vāciešiem. Tie pēc sīvām cīņām ar Turciju, kas pārvaldīja daļu ungāru zemes, 16. g. s. sākumā ieņēma visu Ungāriju. Kopš tā laika ungāru tautas likteņi bija saistīti ar Austriju, kas viņiem nepatika, lai gan bija iespējams pieturēties pie savām tradicijām. Kad ķeizars Jozefs 2. (1780.—1790. g.) ar savām reformām šīs tradicijas aizkāra, tad Ungārijā izcēlās nemieri. Sevišķi neapmierinti bija muižnieki par zemnieku stāvokļa uzlabošanu. Vispāri ungāriem nebija patīkama atkarība no Austrijas vāciešiem. Tomēr šo nemieru laikā viņiem neizdevās no tiem at-

1848. gadā, kad vairākās valstīs Eiropā bija nemieri, ungāri sāka patstāvīgi rīkoties: viņu saeima nolēma dibināt atbildīgu ministriju, atcelt muižnieku privilēģijas un dzimtniecības atliekas, kā arī reformēt citas dzīves nozares. Ungāru galvenais vadonis Košuts sāka organizēt arī savu armiju. Viss tas nepārprotami norādīja uz viņu tieksmi atdalīties no Austrijas. Bet ungāru patstāvības centieni sastapa ļoti nopietnu slavu pretestību. Nevēlēdamies atrasties ungāru virsvadībā, kroati griezās pie ķeizara ar prasību pēc autonomijas. To ievērodams, ķeizars iecēla viņu zemē par savu vietnieku populāro tautas vadoni Jelačiču, lielu ungāru ienaidnieku, kas uzsāka ar viņiem niknu cīņu. Tomēr šai cīņā ar kroatiem un vāciešiem ungāriem bija labi panākumi. Viņi pat pasludināja atdalīšanos no Austrijas un nodibināja pagaidu valdību ar Košutu priekšgalā. Tad ķeizars griezās pēc palīdzības pie Krievijas, kas sūtīja uz Ungāriju savu karaspēku. Tas piespieda ungārus kapitulēt.

Tad Ungārija atkal bija spiesta atzīt Austrijas valdību, kas jo bargi vērsās pret dumpiniekiem. Tomēr mierīgākas sadzīvošanas nolūkos Austrija beigās piekāpās un 1867. gadā izdeva jaunu konstitūciju, pēc kuras Ungārija bija patstāvīga valsts ar savām ministrijām, savu parlamentu, savu pārvaldi, tikai valdnieks un dažas iestādes (zemes aizsardzības, diplomātijai un kopīgu jautājumu apspriešanai) viņai bija kopīgas ar Austriju. Bet arī pēc tam Austro-Ungārijā nebija miera. Tanī norisinājās sīvas un nepārtrauktas nacionālas cīņas, jo īpaši slavi negribēja atzīt vāciešu un ungāru priekšrocības un centās pēc vienlīdzības. Pirmā pasaules kara beigās Ungārija pilnīgi atdalījās no Austrijas.

Šie fakti liecina par ungāru tautas nepārtrauktām cīņām savas zemes un interešu aizstāvēšanai. Tādas cīņas veicina tēvzemes mīlestības attīstību, kas visu tautu saliedē nacionālā vienībā. Tā uztur dzīvu brīvības garu un satur tautas locekļus kopā baltās un nebaltās dienās. Baltās dienas iestājās brīvajā Ungārijā pēc Pirmā pasaules kaŗa. Tad tauta ātriem soļiem gāja uz priekšu kultūrālā dzīvē un pārliecinājās, ko [illegible] ir atnesusi neatkarība. To neviens ungārs nespēj aizmirst.

Otrā pasaules kara rezultātā Padomju Savienība panāca, ka Ungārijā nodibinājās padomju iekārta, un tādos apmēros ierobežoja tautas tiesības un brīvību, ka no brīvvalsts laikmeta vairs nav nekas palicis. Tāpēc saprotams ungāru tautas nemiers ar padomju iekārtu un neapslāpējamās ilgas pēc brīvības un neatkarīgas valsts. Nacionāli apgarota tauta ir ar mieru drīzāk mirt, nekā palikt komūnisma verdzībā.

DAUGAVAS VANAGI

MILVOKU DV APVIENĪBAS

jaunā valde, revīzijas komisija un goda tiesa konstruējusies šādā sastāvā:

Par valdes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Voldemāru Aparjodu, bet valdē J. Vilciņu, R. Prūsi, I. Burģeli, O. Blūmu, E. Čakānu un E. Šlaukstiņu. Visi ievēlētie, E. Čakānu un E. Šlaukstiņu izņemot, bija darbojušies arī iepriekšējā valdē. No agrākās valdes locekļiem savu kandidatūru neuzturēja E. Peniķis un A. Ozols.

Revīzijas komisijā ievēlēja E. Peniķi, V. Krēli un J. Grundsbergu, bet goda tiesā — A. Bolšteinu, A. Ozolu un R. Čaku. Par delegātu nākošajam ALA's kongresam nozīmēja A. Bolšteinu. Labi apmeklēto sapulci lietprātīgi vadīja A. Bolšteins, protokolējot E. Šlaukstiņam. Tā kā apvienības darbs līdzekļu sagādē bija uzrādījis labus panākumus, tad tika nolemts atvēlēt 500 dol. nekustama īpašuma iegādes fondā.

Ziedojumi

Kičeneras - Vaterlo DV nodaļas Ziemassvētku akcijas ietvaros ziedojuši:

Auziņš $4,00; U. Lauks $10,00; J. Vilde $2,00; V. Tauriņš $5,00; P. Lauks $5,00; A. Skujiņa $5,00; E. Šērs $2,00; M. Grauds $0,25; L. Znots $5,00; L. Lasmanis $6,00; T. Šmits $2,00; V. Trnauskis $2,00; A. Luters $2,00; Eiche $3,00; J. Ozols $2,00; E. Ozols $2,00; H. Fridriksons $4,00; E. Pope $10,00; H. Štrauss $4,00; J. Berkmanis $4,00; E. Berķis $6,00; K. Peters $5,00; J. Peters $5,00; A. Geste $2,00; P. Zībens $6,00; V. Krustāns $4,00; V. Karnups $4,00; K. Cīrulis $2,00; K. Spricenieks $1,00; J. Cers $4,00; R. Liepis $4,00; A. Latuns $2,00; A. Rudusans $5,00; K. Tomiņš $4,00; A. Bergs $2,00; A. Ozoliņš $5,00; A. Apine $2,00; F. Vīnakmens $1,00; J. E. Zommers $5,00; L. Zupa $6,00; A. Zommers $2,00; S. Beinorovičs $2,00; E. Arājs $2,00; A. Eichvalds $2,00; R. H. Auptmanis $2,00; B. A. Bramanis $2,00; E. Stumbris $1,00 V. Blēķis $2,00; A. Veicēns $1,00.

Kopā: $170,25.

A. Preiss kasieris

KALPAKA SVINĪBAS ŅUJORKĀ

Liela atsaucība filmai, kurā redzama Rīga šodien

Kalpaka piemiņas dievkalpojums Ņujorkā notika 3. martā pārpildītajā Betlemes baznīcā. Dievkalpojumam sākoties, latviešu korporāciju pārstāvji krāsu lentā, svinīgā gājienā ienesa Latvijas karogu un to novietoja pie altāra. Goda sardzē stāvēja korporāciju locekļi ar rapieriem rokā.

Dievkalpojumu pulkv. O. Kalpaka piemiņai vadīja māc. R. Zariņš un A. Ozols. to kuplināja vijolniece Norma Auziņa un Daugavas Vanagu vīru koris diriģenta B. Skulnes vadībā.

Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē notika akts, kurā sapulcējušos uzrunāja Ņujorkas korporāciju kopas seniors R. Beķers. Aktā bija klāt 3 kalpakieši: V. Dāle, E. Baiže un Vītens. Tad sekoja filmu izrāde, pie kuras paskaidrojumus sniedza Latviešu dzīves archīva vadītājs Šleseris. Filmu „Rīga šodien" sagatavojis „Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā no materiāliem, kurus atvedusi dažu tūristi un zviedru jūrnieki, kas apmeklēja Rīgu pagājušajā vasarā. Skatītāji ar lielu aizrautību vēroja mūsu veco Rīgu — pazīstamās ielas, celtnes un parkus. Tur daudz kas grozījies. Daugavmalā pārveidota — daudz sagrauts un uzcelts arī no jauna. Tomēr vislielākās pārmaiņas vērojamas Rīgas iedzīvotājos. Redzamas svešas sejas, svešas uniformas. Jautrību skatītājos izraisīja pipra krieviete — satiksmes policiste. Dāņu tūristi apmeklējuši arī kādu parauga kolchozu Rīgas tuvumā. Kā redzams, kolchoznieki sagatavoti apmeklējumam un ietērpti jaunās drānās un spožos apavos. Viena kolchozniece pat apkopa lopus ... kurpēs. Vērojot šo cilvēku darbu, zīmīga likās viņu gausā gaita un prieka trūkums. Nav viegli strādāt prieka sarkaniem kungiem.

Kaut iedzīvotāju sejās neredz prieka, Rīga tomēr arī šodien vēl ir skaista pilsēta. Zviedru apmeklējuma laikā augustā Rīgas dārzi redzami ziedu pārpilnībā. Brīvības piemineklis ir neskarts, tāpat Brāļu kapi. Raiņa kapos redzami dzidzi kapu uzraksti krievu valodā. Līdz šim mums vēl nebija zināms, ka, zviedru kara kuģiem atstājot Rīgu, zviedru orķestris atskaņojis padomju himnu, un latviešiem par viņu sajūsmu arī Dievs, svētī Latviju. Latviešu jaunieši pavadījuši zviedru kuģus Daugavā airu laivinās.

Otra filma „Mana Latvija" sagatavota pēc inž. A. Jekstes rīcībā esošajiem materiāliem, tā ir daļa no Latvijas vēstures. Lielākā filmas daļa veltīta baigajam gadam, Latvijas neatkarības iznīcināšanai, ko vada ar pirdzīgā smīnā savilktu seju no Maskavas atsūtītais Višinskis.

Ar šīm filmām augustā un septembrī apciemoti latvieši Kanadā.

LATVIEŠU JAUNIEŠU PANĀKUMI

Indiānas universitātes (Blūmingtonā, Indiānā) pirmā gada studentu 1956./57. mācību gada 1. semestra sekmīgāko audzēkņu goda sarakstā 11 studentu vidū, kas saņēmuši A atzīmes, ierindojusies latviete Māra Isaka, Indiānāpoles pirmās ev. - lut. draudzes dibinātāja Isaka meita. Arī nākošo 342 studentu vidū, kuru atzīmju caurmērs ir vismaz B, atrodamas 2 latvietes — Agate Nesaule, Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes māc. Pētera Nesaules meita, un Zita Dapkus.

Tri - State koledžu (Angolā, Indiānā) ar B.S. gradu civilinženierzinātnēs nesen absolvējis Ēriks Dambergs. Viņš strādā W. H. McFarland inženieru uzņēmumā Binghemtanā (Ņujorkā).

Marian koledžu (Indiānāpolē) ar B.A. gradu liberālās mākslās un zinātnēs nesen absolvējusi Regīna Sivgale. Viņa iecerējusi sagatavoties sociālās darbinieces darba maģistra grada iegūšanai studijas turpina Batlera universitātē (Indiānāpolē).

G. G.

MOLLĒ PAR BALTIJAS VALSTĪM

Francijas ministru prezidents G. Mollē, kas apciemoja ASV un Kanādu, savā runā Ārējās politikas asociācijas sanāksmē Ņujorkā 28. februārī pieminēja arī Baltijas valstis. Viņš starp citu teica: „Visi spontānie centieni pēc neatkarības ... nospiestas satelītu valstīs, ... Baltijas valstīm bija jā- piedzīvo sevišķi smagas ciešanas, Ungārijas ... ar mūžīgiem laikiem paliks iecirstas brīvo cilvēku sirdīs."

Latvijas Sarkanais Krusts meklē:

Latvijas Sarkanais Krusts, Stuttgart - Bad Cannstatt, Zuckerbergstr. 153, Germany, lūdz atsaukties: Antonu Morozu; Robertu Penčuku; Jāni un Arnoldu Baumaņus; Rūdolfu Līdumu; Zigurdu Putnu; Arvīdu, Arvīda d. Eglīti; Filipu un Emīliju Gutmaņus; Reinholdu Grigoru; Jāni, Jāņa d., Vanagu; Ēriku Lazdiņu, Ludvigu Labprātu; Tālivaldi Šicu; Mildu, Jura m., Griķi; Artūru, Miķeļa d., Ratnieku; Haraldu, Kārļa d., Jansonu; Jāni Zaķi; Alfrēdu Berķi; Ojāru, Džona d., Kalniņu; Alfrēdu Reichmani; Pāvilu Kondrātu; Helēnu Inķēnu, dz. Līcis; Edgaru Bakstišu; Ēriku un Gunāru Vijupus; Malvīni Kudumu; Bronislavu Silenieku; Augustu Jervi; Jāni, Jāņa d., Raibaci; Borisu Bergu; Dr. Osvaldu Plekšu; Marģeri, Jāņa d., Melbārdi; Grigoriju Sergejevu; Miervaldi Avotnieku; Robertu, Viļa d., Vītolu; Oti Grīnbergu; Alisi Jaunzemi; Jāni Aizgali; Pēteri Aizgali; Jūliju un Osvaldu Jansonus; Jāni, Antona d., Olli; Austru Augustīni Gaili; Antonu Jurkanu, Leontīni Zvaguli; Jāni Ēriku Kociņu; Herbertu ...; Dēkšnu; Albertu Osmani; Jāni Miloševicu; Herbertu Hugo ...gu; Bernādu Zacharevicu; Laimonu, Ernesta d., Birnbaumu; Pēteri, Nelliju, Mirdzu un Ansi Markitanus; Hariju Bormani; Edgaru Gerdenu; Mildu Ēķi, dz. Vāvere; Laimonu, Pētera d., Škuliņu; Jāni Elmāru Kalniņu; Jāni Graudiņu; Jezupu Kudli; Arnoldu Babauski; Jāni Akmeti; Jāni Mazburši; Pēteri Bērziņu (bijis angļu ... džu rotā); Albertu Ju...; Bernharda d., Kampi; Kārli Ķipi; Ernestu Ronbergu; Kārli, Roberta d., Kalniņu; Kārli Lieldienu; Robertu Andriksonu; Albertu Ūdriņu; Vilhelmu Gransbergu; Voldemāru Heidingeru; Pēteri Jakoviču; Jāzepu un Leopoldu Sucharževskus; Irēni Stangu; Alfonsu Guču; Voldemāru, Dāvja d., Briedi; Albertu Kukuti; Pēteri Glinti; Jāni Ogriņu; Herbertu Veļveli; Pēteri Peiču un Jāņa Klavas, Elizabetes Folkmanes, Oskara Lūca, Kārļa Vilemsona, Aleksandra Neilanda, Jāņa Flugina piederīgos; Arvdu Reini.

Kas var sniegt ziņas par Silviju Treiju, dz. 1935. g., kuras māte Lilija Treija gājusi bojā uzlidojumā Vīnē?

KANADĀ TORONTO

© Plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā bija pulcinājis sevišķi kuplu dievlūdzēju skaitu, kas piepildīja piemēroti dekorētā baznīcas telpas. Konventu locekļi ... dievkalpojumā ... Dziedāja ... un triju ... vīru koris ... J. Cīruļa ... Sprediķi teica ..., bet liturģiju vadīja mācītājs A. Lūsis.

Pēc dievkalpojuma turpat baznīcas blakus telpās dāmu komiteja ... Vakara programmā Hedviga Pētersone deklamēja, Martas Tūteres klavieru studijas ... sniedza klavieru ... māc. A. Lūsis ... dzimtenes sa...

© Plkv. O. Kalpaka un viņa cīnītāju piemiņas dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā piedalījās pāri par 400 dievlūdzēju, to starpā kalpakieši ar ģimenes. Mācītājs A. Čops runāja par ticības spēku, kas pavadīja Kalpaku un viņa cīņu biedrus.

Pēc dievkalpojuma baznīcēni kavējās dāmu komitejas gadskārtējā bazārā, kur stundas laikā izpirka visas loterijas biļetes. Loterijā bija saziedotas 296 mantas un $85,00 naudā, to starpā mākslinieka O. Grebžes glezna, mākslinieka Reinholda kokgriezuma šķīvis un 8 pašdarināti spilveni. Tilmaņu ģimenes ziedoto torti pārdeva vakarā no... ā.

Visvairāk laimestu mājās aizveda A. Zelmenis, kas bija nopircis ap 100 lozu. Bazārs deva dāmu komitejai $802.00.

© To Hamiltonas k-gu, kas ara... karnevālā „Nakts latiņu kvartālā, Toronto," laimēja Osk. Perro speciālbalvu — bankas grāmatiņu ar pirmo noguldījumu jaunas mājas iepirkšanai, laipni lūdz pieteikties pie Osk. Perro formālitāšu izkārtošanai.

© Saimniecisko darbinieku apvienības biedru vakarā sestdien, 16. martā, Šerburna ielas latviešu klubā viesiem apsolīta jautra un saviesīga dzīve. Edgars Ābele lasīs savus dzejoļus, būs arī citi priekšnesumi. Vakara noslēgumā deja.

HAMILTONA

© 1. martā Hamiltonā notika abu latviešu draudžu padomju kopsēde ar Sinodes prezidenta Jacobi piedalīšanos. Kopsēdē pieņēma jaunu apvienotās draudzes nosaukumu — „Kristus latviešu ev. - lut. draudze Hamiltonā", tāpat arī tās konstitūciju, budžetu, izraudzīja padomes locekļus un mācītāja aicinājumu.

Jaunās draudzes pilnsapulce notiks svētdien 1957. gada 17. martā, pl. 5,30 p.p., Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., ar šādu darba kārtību: 1. Draudžu apvienošanās. 2. Konstitūcijas pieņemšana. 3. Budžets no 1. aprīļa līdz 31. dec. 1957. gadam. 4. Padomes locekļu vēlēšanas. 5. Mācītāja vēlēšanas. 6. Dažādi jautājumi.

© Hamiltonas latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komiteja rīko svētdien, 1957. g. 24. martā, pl. 3 p.p. Sv. Michaela zālē, 213 James St., N., H. Ibsena Spoki izrādi ar Annijas Simsones piedalīšanos, LNT rež. Mildas Bērziņas vadībā. Ieeja $1,25, skolniekiem $0,25.

KIČENERĀ

© Iepriekšējā LA n-rā sludinājums par DV karnevālu - masku balli Kičenerā — ievietots aiz pārskatīšanās: šis karnevāls jau noticis 9. februārī.

Vanagu organizācija audzināja garīgi un fiziski spēcīgu jaunatni

LATVIJAS VANAGU SVĒTKU DIENA

1. martā mēs varētu svinēt kādas Latvijā dibinātas organizācijas 36 gadu atceri. Tā ir Latvijas Vanagu organizācija, kurai šūpulis kārts 1921. g. 1. martā, Ziemeļlatvijā, Valmierā. Pirmie šīs organizācijas dibinātāji un idejisko pamatu izauklētāji bija tikko kara mēteļus novilkuši skolotāji — Jānis Jansons un Kārlis Ābele. Viņi atzina, ka jaunatnei, kas tik dedzīgi aizstāvējusi dzimteni kaŗa laikā ar ieročiem rokā, jādod iespēja stiprināt un paust valsts neatkarības idejas arī miera laikos, bet lai to veiktu, tai jābūt stiprai ne tikai garīgi, bet arī fiziski. Tā radās 1. Valmieras Vanagu novads, 2. Valkas, 3. Rīgas un daudzi citi.

Organizācijas darbs drīz vēršas plašumā, un, kad boļševiku vara ķērās pie tā noārdīšanas, novadu skaits bija pieaudzis pāri par 80, ar kopējo dalībnieku skaitu apm. 12.000. Novadi bija sadalīti 10 apgabalos un tajos ietilpa arī 2 jūras Vanagu novadi — Rīgā un Liepājā. Visu darbību vadīja un koordinēja Vanagu stābs Rīgā ar biedrības prezidentu un stāba priekšnieku. Jo plaši bija sazarojis dažādo nozaru darbs: militārā apmācībā, sportā, garīgā audzināšanā utt. Vanadžu darbu pārzināja Vanadžu pr-ce. Jāpiezīmē, ka sākuma gados liels uzsvars bija likts tieši uz militāro audzināšanu un apmācību, bet izsniegtie ieroči ar Saeimas lēmumu tika atņemti. Vanagi ļoti popularizēja šaušanu ar loku, burošanu, slēpēšanu un citus sporta veidus. Tika rīkoti salidojumi gan apgabalu, gan visas biedrības mērogā. Tās bija skaistas, saulainas draudzības dienas ar sirojumiem Daugavas krastos, kas deva iespēju satikties jaunatnei no visas Latvijas. Ritēja darbs, sacensības, salidojumos skanēja dziesmas, bija nopietni un jautri brīži, plīvoja karogi, bija dievkalpojumi, jundas, parādes . . . Satikās ne tikai jaunie, bet daudzi bijušie un jaunās Latvijas karavīri, lai stiprinātu draudzības saites. Latvijas Vanagu biedrības idejas pauda un darbības gaitas atspoguļoja mēnešraksts „Vanags". To vadīja redaktors Valentīns Šīrants. Biedrības goda biedri bija valsts prezidenti A. Kviesis, Kārlis Ulmanis un ģenerālis Jānis Balodis, ģen. K. Berķis, bet organizācijas goda prezidents bija ģen. prof. P. Sniķeris, kura papsārnē organizācijas mītne atradās gandrīz visus pastāvēšanas gadus. Tur ikdienā ritēja darbs, straujāki pulsējot vakara stundās, svētdienās, bet jo sevišķi dzīvība radās gadskārtējos kongresos.

Biedrības dzīvi visilgāk vadīja atv. kapt. L.K.O.K. Markus Ozols, bet zināmus laika posmus pulkv. Kārlis Lobe, plkv. - ltn. Raimonds Bebris, Mārtiņš Jansons. Sevišķi kupli Vanagu rindās bija pārstāvēti aktīvā dienesta karavīri, mācītāji, sabiedriski darbinieki, rakstnieki un žurnālisti. Daudzi Baigajā gadā bija spiesti staigāt moku ceļus. Daļa bijušo Vanagu un Vanadžu atrodas brīvajā pasaulē un sveicina gada dienā visus tos organizācijas biedrus, kas ir vēl dzīvi, varbūt nes smago ciešanu krustu, un atceras mirušos un kritušos biedrus, kas piepildījuši svēto devīzi: „Visu par Latviju".

Valters Zirnītis

ZIEDOJUMU VĀKŠANA LIELDIENĀS

Šogad Lieldienu ziedojumu vākšanas darbs paredzēts pēc īpatnēja plāna — loterijas veidā. Katram ziedojumu vācējam izsniegs čeku grāmatiņu un otru grāmatiņu ar kuponiem. Kuponi būs numurēti un tie dos iespēju laimēt vērtīgus priekšmetus. Izsniegtie čeki par ziedoto sumu ir noderīgi pievienošanai ienākumu nodokļa deklarācijas lapai. Tā kā jaunā veida plāns ir saistīts ar lielu darbu, tad aprūpes komiteja lūdz šinī darbā ikvienu tautieti talkā. Katru, kurš vēlas iesaistīties palīdzības darbā, lūdz pieteikties pie palīdzības komitejas locekļiem, vai tieši DV namā, 123 Huron St., Toronto pie P. Ratnieka. Tuvāka informācija sekos.

Toronto futbolistiem!

Futbolistu treniņi notiks katru sestdien, sākot ar 9. martu, no pl. 4—6 v., 400 Bathurst St., ukraiņu b-cas pagraba zālē. Var pieteikties visi, kas ieinteresēti futbola spēlē, neatkarīgi no piederības pie kluba. Šogad sastādīs 2 futbola vienības; viena spēlēs Continental un otra Senioru līgā. Ieteicams treniņos piedalīties jo kuplā skaitā — spēlētāji būs vajadzīgi.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

9. martā — DV teātra izrādē Priecīgais saimnieks Sv. Andreja b-cas zālē.
16. martā TLB dāmu komitejas jautrs vakars biedrības telpās.
16. martā — Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības biedru vakars, 284 Sherbourne St., Toronto.
23. martā — 1. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.
24. martā — Sv. Jāņa draudzes modes skate Canadeurope klubā, 33 Dundas Str., W.
30. martā — Amerikas Latviešu teātra izrādē A. Voitkus Jūdass.
31. martā — T. Ķeniņa audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
5. aprīlī — futbolistu sezonas atklāšanas balle Toronto.
6. aprīlī — MMK sezonas noslēgšanas balle Poļu nacionālā zālē.
7. aprīlī gaidu 35 un skautu 40 gadu jubilejas atcere Sv. Andreja baznīcā.
21. aprīlī — Sv. Andreja baznīcas zālē Ibsena „Spoki" ar Anniju Simsoni. TLNT uzvedums.
28. aprīlī — Norviļa, Lielzuikas un dubultkvarteta Kalvis labdarības koncerts Poļu zālē, 1087 Queen St., West, rīko Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība.
4. maijā — Kurzemes kapitulācijas 12. gada dienas atcere. DV Toronto nod.
17. maijā — Ziedu balle — Maija karalienes vēlēšanas, Columbus zālē. DV Toronto nod.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

13. aprīlī, Hamiltonas kausa sapēles ar sekojou balli.

SV. KATARĪNES, ONT.

9. martā — Mednieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle Slovaku b-cas telpās, 79 Page St.
4. aprīlī — Dāmu kluba sarīkojums - balle.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 10

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave., Toronto

LASĪTĀJU vēstules

VARBŪT TOMĒR BIJA VĒRTS

Latvijas Amerikā red.:

Februāra vidū populārais amerikāņu žurnāls „Time" publicēja prezidenta Eizenhauera un Arābijas karāļa Sauda attēlu Baltajā namā. Šim uzņēmumam nu ir atskaņas „Time 4. marta izdevumā. Hjū L. Mekviljems no Vinetkas, Ilinojā, raksta redakcijai: „Gribu apjautāties par Eizenhauera un Sauda konferenci Baltajā namā un gleznu Aika birojā pie sienas. Vai tā ir Mekka? Vai glezna tur atrodas pastāvīgi vai tikai speciālos gadījumos?"

Jau nākamajā vēstulē atbilde un jauns jautājums. Kristians A. Krauze no Pitsburgas raksta: „Man gribētos zināt: kā glezna ar Rīgas — Latvijā — baznīcām atrada ceļu uz prezidenta Eizenhauera darba istabu?"

Redakcijas atbilde: — „Latviešu mākslinieka Ludolfa Liberta „Rīgas torņi" nonāca Baltajā namā 1953. gadā, kad to prezidentam uzdāvināja viņa latviešu tautības cienītāji, kuri tagad dzīvo ASV. „Svētdienas gleznotājs" Aiks gleznu tur savā kabinetā kopš minētās dienas." Abos „Times" numuros iespiests arī Liberta gleznas attēls. Savā laikā latviešu sabiedrība debatēja, vai vērts tik lielu naudu izdot šai gleznai un vai nebūtu labāk dāvāt kaut ko citu.

K.

KAM AR TO IR PAKALPOTS?

Latvijas Amerikā red.:

Izlasot rakstu „Latvija Amerikā" 18. numurā: „Kad latgaļu filologs spriež un prāto par zemes būšanām", gribot vai negribot, sa- [illegible] rakstījies ar vārdu Voldis Vimba, ir gribējis pateikt? Ko viņš īsti ir gribējis kritizēt: Latgali vai M. Bukša rakstu 1957. gada kalendārā? Raksts satura ziņā ir pilnīgi tukšs, ja atskaita uzskaitītos radu rakstus, kas plašāku publiku nemaz neinteresē. Tāpēc arī raksts nepelna, ka to kritizē. Bet autora naids pret Latgali un latgaliešiem ir neizmērojams, kaut gan viņš ir dabūjis „Cimdiņu" no Latgales. Labi vēl, ka autors savā rakstā pastāsta, ka viņš ir igauniskas izcelsmes „īstais latvietis", un tā viņa naidīgā nostāja pret latgaliešiem kļūst drusku saprotamāka: cienījamais Vimbas kungs katrā ziņā negrib, ka Latgales latvietis arī pretendē uz latvietību, kaut arī viņš nav ne lībju, ne igauņu izcelsmes.

Latgalietis, Toronto

Jauns rīkojums

Sakarā ar Care organizācijas jauno rīkojumu, ka saiņus drīkst izsniegt trūcīgiem (ģimenēm līdz 5 personām 1. saini) vairākos gadījumos ir aizkāvējusies saiņu izsniegšana.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.
Dr. P. BARDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7205.
Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.
GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

SAIŅI CEĻĀ 4—6 NEDĒĻAS
Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Ar šeit samaksātu muitu izsūtām visplašākā izvēlē ANGĻU DRĀNAS, VEĻU, APAVUS, ĀRSTN. LĪDZEKĻUS, PĀRTIKU u. t. t.

Saiņus aiz drēbes aizkara sūtiet ar
TAZAB & CO LTD.
22 ROLAND GDNS LONDON S.W.7 ENGLAND.
LIELĀKĀ SAIŅU IZSŪTĪŠANAS FIRMA ANGLIJĀ

Rakstiet mums un mēs nekavējoties atbildēsim; ja vēlaties, nosūtām pa gaisa pastu bezmaksas drānu paraugus.
CENRĀŽI, SARAKSTE UN PASKAIDROJUMI LATVIEŠU VALODĀ.

ĒRĀLKONSULS
R. N. BRYSON
ronto, tel. GE 5861
DANFORTH AVE.

KONSULS
IS TOMSONS
8.7798, Montreal, P.Q.
TORIA AVE., APT. 10

drošināšana
LD. BEBRIS
el. WA 2-5913,
thnally Ave., Toronto

ASITĀJU
vēstules

VIŅI PAŠI IR VIENĪGIE, KAS VISLABĀK ZINA, KO DARĪT

Biruta Pops atbild Namejam

Pēdējā laikā presē un sanāksmēs bieži dzird runājam par palīdzības sniegšanas iespējām jauniešiem Latvijā. Šo jautājumu savā rakstā LA 2. marta numurā iztirzājis arī Namejs.

Lai kādam sniegtu palīdzību, vispirms sniedzējam ir jābūt skaidrībā par to, kā šādu palīdzību sniegt, ja viņš negrib kļūt par tukšu salmu kūlēju, kas gan gudri runā, bet no darba jo tālāk, jo labāk. Kā gan lai latvieši trimdā sniedz palīdzību jaunatnei Latvijā, un kādu palīdzību? Personisku, materiālu pabalstu? Sainīšu tūkstoši, kas pag. gadā aizceļojuši piederīgajiem uz Latviju, ir sūtīti arī jauniešiem. Kā šis individuālais materiālais atbalsts, ko Kanadas, ASV un citu trimdas zemju latvieši sūta saviem piederīgajiem Latvijā, ir iespaidīgākā palīdzība, kādu jebkāds var iedomāties, liecina skaitļi: pēc ievāktām ziņām vienas vien Toronto draudzes locekļi pag. gadā nosūtījuši sainīšus uz Latviju $48.000 vērtībā, pie kam datus uzdevuši tikai apmēram puse draudzes locekļu. Pierēķinot vēl otru lielo Toronto draudzi un saskaitot pārējās mazākās draudzes, šo konkrēto skaitli varētu droši trīskāršot

Varbūt organizācijas, kas runā par jaunatnes atbalstīšanu Latvijā, nedomā par šādu personisku materiālu atbalstu? Jā, bet ko tad? Morālu atbalstu? Kur ir tas trimdas latvietis, kas spētu un varētu dot morālu atbalstu Latvijas jauniešiem? Vai tas, kas savu latvietību valkā kā retu rotu, aizejot uz 18. novembra svētku aktu un Ziemassvētkos latviešu baznīcā? Vai tas, kas, dienas darbā noguris, vakarā steidzas uz latviešu biedrību sēdēm, lai runātu par latvietības saglabāšanu trimdas apstākļos? Vai tas, kas sakās negribam braukt atpakaļ uz dzimteni, jo tur nebūs televīzijas aparātu un elektrisku ledusskapju? Vai varbūt tas jaunietis, kas, šejienes skolās iedams, runā angliski tekošāk nekā latviski, un domā, ka labam kanadietim nav jābūt sliktam latvietim?

Mēs neviens neesam tik stipri, lai pretotos ērtībai un labumiem, ko ik uz soļa mums sniedz šejienes dzīves apstākļi. Ir arī pavisam dabiski, ka lēnām, bet neatvairāmi iesligstam trimdas zemju apstākļos un ikdienā. Būtu veltīgi pašiem sevi pelt un šaust. Ja ar prātu dzīvosim, tad varbūt tomēr būsim spējīgi teikt ardievas Miera un Pietiecības zemei, kad pienāks reize izšķirties. Bet nepūtīsim paši sev miglu acīs, runādami par palīdzības sniegšanu jauniešiem Latvijā.

Jaunieši Latvijā ir daudz latviskāki nekā jaunieši trimdā, jau tāpēc vien, ka pret ļaunu spēku ir vieglāk cīnīties nekā pret labu. Viņi nīst visu svešo, kamēr mūsu jaunieši trimdā visu svešo, ar ko viņi saskaras, apbrīno un mēģina atdarināt. Un ne tikai jaunieši, bet vēl vairāk vecā paaudze. Un mēs lai mācām viņus tur, kā palikt latviešiem?! Daudz jēdzīgāka būtu doma jauniešiem Latvijā morāli atbalstīt trimdas latviešus, un vērīgi skatoties, mēs arī redzēsim, ka viņi to dara. Ne vienu vien reizi, izlasot no Latvijas saņemtu vēstuli, mēs jūtamies pacilāti, un mūsos atplaukst ticības spēks. Jāšaubās, vai ir kādi trimdas notikumi, kas Latvijas latviešus spētu tā saviļņot, kā mūs saviļņo skopās un vairums nepareizās ziņas par sacelšanās mēģinājumiem dzimtenē vai kur citur aiz dzelzs priekškara.

Mums nav nekādu iespēju sniegt politisku palīdzību, un to darīt ar uzmudinošu informāciju būtu lielākais ļaunums, ko varam nodarīt saviem tautas brāļiem Latvijā. Par to mēs pārliecinājāmies pag. rudenī ungāru brīvības cīņu laikā. Latvijas jaunieši paši ir vienīgie, kas spēj spriest, ko un kā viņi var darīt, lai nokratītu savas važas. No saņemtajām ziņām mēs zinām, ka viņi arī dara visu iespējamo, izmantojot katru gadījumu.

Nav nekas tāds, ko mēs varētu konkrēti un reāli darīt Latvijas jauniešu labā, bet mēs varam gan uzmudināt tos 4.000—5.000 trimdas jauniešus, kas piedalās latviešu sabiedriski - kultūrālajā darbā, lai viņiem piebiedrotos vēl citi. Mēs varam materiāli atbalstīt jauniešu organizācijas, mācības iestādes, jauniešu izdevumus; vecāki var sūtīt savus bērnus latviešu skolās, vasaras nometnēs, jauniešu organizācijās. Latviešu skauti un gaidas ir garantēti pamati jaunajai latviešu paaudzei, latviešu ģimnaziju beidzis jaunietis neaizmirsīs latviešu valodu un prāts latviski lasīt; no viņu vidus radīsies strādnieki, izaugs jaunie rakstnieki un dzejnieki. Tikai tad varēsim meklēt palīgus Latvijas jaunatnei tad, kad šāda palīdzība būs iespējama.

Bet ja mēs šodien nedomāsim par šo rītdienas vajadzību un nesagatavosim nākotnes latviešus trimdā, tad būsim pagājuši garām savam pienākumam, vienalga, cik ilgi un karsti būsim runājuši par palīdzību jauniešiem Latvijā.

Tādēļ vispirms apkopsim paši savu durvju priekšu un tikai tad, kad tā būs nomēzta un spodra, runāsim par palīdzības sniegšanu Latvijā esošajiem.

Biruta Pops

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

ACI PRET ACI, ZOBU PRET ZOBU

Redzot diendienā vienu un to pašu ainavu, cilvēki bieži vairs to neievēro un neredz. Tāpat cilvēki pierod pie briesmām un par tām vairs nedomā.

Kāda liela straume gāžas no austrumiem uz rietumiem cauri dzelzs aizkaram. Tā ir komūnisma propaganda — inde brīvības nobeigšanai Rietumos. ASV pasta ministrija atklājusi, ka, ja 1952. g. šajā zemē saņemti 100.000 komūnistu propagandas sūtījumu, tad jau 1956. g. tādi saņemti vairāk kā 2 miljoni. Puse no šiem sūtījumiem adresēti nacionālo grupu piederīgiem. Uz Ameriku padomija sūta laikrakstus, žurnālus, pamfletus, brošūras. Šo straumi padziļina Maskavas radio un televīzijas raidījumi rietumiem.

Maldās tie, kas saka, ka šī komūnisma indoktrinācija neiedarbojas, un Kremlis nosviež zemē bargu naudu. Vienīgi trimdinieki no apspiestām tautām ir pilnīgi immūni pret komūnisma indi, ar ļoti maziem izņēmumiem, bet ne tā ar rietumniekiem, kas komūnisma jūgā nav vēl cietuši.

Tā viens ASV Augstākās tiesas loceklis, pag. vasarā apceļojot padomiju, bijis aicināts noklausīties padomju tiesas gaitu, lai redzētu, kā spriež tiesu komūnistu tiesnesi. Amerikāņu tiesnesis tad arī pārliecinājies un teicis: „Es būtu devis tādu pašu spriedumu." Šī atzinība atsaukme par komūnistu tiesu tad arī plaši izmantota komūnisma propagandai Rietumos. Un tādu gadījumu ir daudz, kad paši rietumu cilvēki palīdz darināt komūnisma indi sevis nobeigšanai. Un miljoniem rietumu cilvēku labā ticībā arī ieņem šo indi.

Arvien biežāk arī latviešu trimdinieku vēstuļu kastēs pastnieks iemet nelūgtos komūnistu sūtījumus. Lai pieminētos immūnos trimdiniekus iedzert komūnisma indi, sūtītāji lieto arvien rafinētākus krāpšanas trikus, uzdodot par nosūtītājiem nacionālus latviešus, kā tas noticis ar Vācijas Latvijas ekspedīcijas bandrolēm.

Vai trimdinieki, līdzīgi rietumniekiem, ir mazdūšīgi komūnisma propagandas apkarošanā? Tā var likties, kad dzirdam pašus trimdiniekus runājam par apspiesto tautu atbrīvošanu miermīlīgiem līdzekļiem, vai kad dzirdam nosodām tās mūsu cīnītāju rindas, kas ieteic sūtīt uz Latviju trimdas rakstnieku darbus, kas ir visstiprākā pretinde komūnisma mācībai.

Pret komūnismu ir jācīnās aci pret aci, zobu pret zobu. Ungārijas brīvības cīnītāji ir paraugs katram komūnisma pretiniekam. Latvijas vēsture arī māca, ka brīvība iegūstama tikai ar zobenu un uguni. Kurš no mūsu ģenerāļiem vai pulkvežiem dos uguns pavēli?

Saturns.

Antoloģija
LATVJU SONETS
100 gados

Plašs K. Dziļlejas ievads. 100 sonetistu sonetu izlase. Sonetīsonu izlase. Latv. val. tulkoto sonetu paraugi. Latv. sonetu atdzejojumi citās valodās.

Grezni iesieta: $3.60.

Pērkama vai pasūtināma visās grāmatnīcās vai tieši apgādā

IMANTA
Postbox 292, Copenhagen V., Denmark.

Latvijas Amerikā pārstāvji
MONTREĀLĀ

Pieņem: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas
Izsniedz: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus

O. Zilkalna grāmatnīcā,
6745 Cote St. Luce Rd., Apt. 8.

MONTREĀLAS LATV. GRĀMATNĪCA
1414 Fort St.,
Montreal 25, Que.

DAINAS KORIS GATAVOJAS DZIESMU SVĒTKIEM

Attēlā koris redzams 1957. g. sastāvā. 1. r. vidū sēž diriģente brīvmākslinieće Erika Freimane. J. Kreiļa uzņ.

Dainas koris darba gaitas sācis 1949. g. 6. decembrī savas apdāvinātās diriģentes Ērikas Freimanes vadībā.

Tā paša gada 23. decembrī koris dzied pirmoreiz laikraksta Brīvās Balss rīkotajā eglītes vakarā, tā iesākdams nepārtraukto uzstāšanās virkni, kas sākuma gados lēšama 15—16 reizes gadā.

Pirmo gadu „Daina" darbojas TLB aizbildībā, bet pēc gada nolemj darboties kā neatkarīga vienība, un tāda palikusi līdz šai dienai.

Par koŗa ražīgāko darba posmu jāieskata pirmie 3 gadi, kuros koris bija paspējis iestudēt 100 dziesmu un uzstājies kopsummā ap 50 reižu, un ar sava darba gatavību un lielo dalībnieku skaitu bija pamatos Kanadas latviešu pirmajai dziesmu dienai 1952. g. 6. septembrī.

Tagad koŗa repertuārā ir vairāk kā 150 dziesmu, kas atskaņotas gan gadskārtējos koncertos, gan latviešu nacionālajos svētkos, sēru dienās, garīgos koncertos, dievkalpojumos, labdarības sarīkojumos, jau pieminētajā Dziesmu dienā un I Latviešu dziesmu svētkos Kanadā 1953. g..

Bez latviešu sabiedrības koris kļuvis pazīstams un ieguvis popularitāti arī kanadiešu vidū, piedalīdamies kanadiešu izcilos sarīkojumos, piem.: „Dziesmu un deju Kavalkādē" 1953. g. februārī, kad piedalījās 24 nāciju dziedātāji, Pasaules sieviešu lauksaimnieču konferencē 1953. g. augustā.

Toreiz programmas noslēguma parādē koris atsacījās piedalīties, jo uz estrādes uznesa visus Apvienoto Nāciju karogus, to starpā arī sarkano — Padomju Savienības.

Pagājušajā vasarā koris dziedāja Strātfordā Šekspīra vārdā nosauktās mūzikas un drāmas parādes koncerta dienā 29. jūlijā.

Bez visiem sarīkojumiem un koncertiem koris vairākkārt dziedājis arī C.F.R.B. radio raidījumos un iedziedājis 9 dziesmas skaņu platēs.

Pag. gada decembrī „Daina" atskatījās uz 7 dziesmu druvā nokalpotiem gadiem. Darbs bijis smags, bet arī panākumiem svētīts. Dziesma, kā vairogs, atsitusi visas bultas, un lielāko gandarījumu gan diriģentei, gan korim devis 5. gada koncerts.

Koŗa dalībnieku skaits caurmērā ir ap 50, bet bijuši arī brīži, kad sarukušā koristu skaita dēļ par koŗa darba veikšanu bijis jādomā ar bažām.

Pateicoties diriģentes lielajai enerģijai un koŗa priekšnieka A. Jankovska pūlēm, koris pastāv un pašreiz cītīgi gatavojas 2. latviešu dziesmu svētkiem Kanadā, paralēli iestudējot jaunās godalgotās dziesmas Jaundarbu koncertam, kas notiks Dziesmu svētku laikā.

e - dž - e.

Savienotās VALSTIS

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzē pagājušajā gadā noturēti 26 dievkalpojumi, ieskaitot draudzes kopas ārpus Grand Rapidiem. Notikušas 15 bībeles stundas, dažādi svētbrīži un 5 draudzes vakari. Kristīti 4 zēni un 4 meitenes, iesvētītas 11 jaunavas un 9 jaunekļi, laulāti 2 pāri. Aizvadīti kapu kalniņā 2 vīrieši un 4 sievietes. Draudzes pārvaldes organu vēlēšanas notiks 1958. g., jo pašreizējā padome izraudzīta uz 2 gadiem.

● Jānis Bērziņš, atrazdamies ASV bruņotajos spēkos, lielāko daļu sava dienesta pavadīja Kalifornijā. Tā viņam tā iepatikusies, ka viņš pēc atvaļināšanas no aktīvā kara dienesta tagad pārcēlies uz dzīvi Losandželosā.

● Mirušo LU bijušo docentu Vilhelmu Doniņu 26. februārī izvadīja uz Woodlawn kapiem latviešu nodalījumā. Atvadīšanās runu teica māc. Kr. Hermanis, bet Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes vārdā ziedus nolika A. Grīnbergs, tāpat tuvinieki un pazīstami. Uz apbedīšanu bija ieradies arī kāds nelaiķa draugs, veclatvietis no Čikāgas, kas Sav. Valstīs nodzīvojis ap 30 gadu.

● 27. februārī Krestona vidusskolā notika svinīgs akts, kurā izsniedza ASV pavalstniecības dokumentus, tos saņēma arī 16 latviešu tautības piederīgie. Šinī sakarā vietējais laikraksts The Herald bija ievietojis garāku rakstu un interviju ar Vienības draudzes mācītāju J. Lazdu. Pēdējais laikraksta reportierim bija pastāstījis par savām un ģimenes bēgļu gaitām, atzīmējot, ka atstājis savu tēvzemi gandrīz vienīgi ar to, kas mugurā, paņemot līdz mācītāja amata krustu un talāru.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes jaunatnes pulciņš un tā darbība bija nelaiķa prāv. J. Ozola sirdslieta; viņš tam veltīja daudz pūļu un laika. Pat būdams uz slimības gultas, prāvests nebeidza par to interesēties. Pulciņš, atsākot savas nodarbības, pirmo sanāksmi veltīja mūžībā aizgājušajam prāvestam. Svētbrīdi noturēja māc. Kr. Hermanis, bet draudzes priekšnieks A. Jaunais stāstīja par prāv. J. Ozola dzīvi un darba gaitām. Otrā sanāksmē māc. Kr. Hermanis runāja par temu „Vai jaunietis var būt kristietis". Abas sanāksmes bija kupli apmeklētas.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums Immanuela baznīcā, 17. februārī, plkst. 1 dienā, bet plkst. 3 p.p. Grand Hevenā. Abās vietās sprediķos māc. Kr. Hermanis.

V. Z.

HASTINGA-MIDLEVILLE MICH.)

● 24. februārī pēc dievkalpojuma Hastingas Grace luterāņu baznīcā, (to noturēja māc. Kr. Hermanis) šo pilsētiņu un tuvākās apkaimes latvieši pulcējās Kārļa Kalniņa farmā, lai pārrunātu draudzes kopas turpmākās darbības jautājumus. Vienojās, ka dievkalpojumi arī turpmāk būtu noturami reizi mēnesī un pēc tam rīkojamas pārrunu sanāksmes katru reizi kāda cita draudzes locekļa mājā. Šinī sanāksmē par draudzes kopas vecāko izraudzīja līdzšinējo Teodoru Prīverťu, bet par viņa palīgu Annu Siliņu. Mājastēvs un mājasmāte bija rūpējušies par ciemiņu pacienāšanu. Sanāksmē piedalījās arī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs Kr. Hermanis.

GRAND HEVENA (MICH.)

● Visus šos gadus Grand Hevenas latviešu skaits turējies gandrīz uz viena līmeņa, un tas nostabilizējies apm. uz vienu simtu. Grandhevenieši sarunās dažkārt vīpsnādami piebilst, ka viņi turoties Saeimas augstā simta līmenī, un pilnvaras pārejot no paaudzes uz paaudzi. Gadu tecējumā pāris ģimenes aizceļojušas, atrodot citur labākus dzīves un darba apstākļus, bet šo zaudējuma kontu atsver dzimstības procents. Visus šos gadus neviens nav aizvadīts kapu kalniņā, un paši grandhevenieši izsakās, tur sava loma laikam esot svaigam ezera gaisam un veselīgam dzīves veidam. Neviens pārāk neapkraujoties ar darbiem un brīvā laikā labprāt makšķerējot un medījot. Pēdējā gada zvejas sezona gan bijusi diezgan neražīga, toties daža laba mājasmāte nopriecājās, ka ar zivju tīrīšanu bijis miers. Pašreiz darbi fabrikās un uzņēmumos rit normālā gaitā, dažā gan ar samazinātu jaudu, piemēram, vietējā ādu fabrikā.

● Zigfrids Zadvinskis pēc universitātes beigšanas Vācijā strādā internšipa posmu Grand Rapidos, bet Rob. Avens (R. Mūks), kas beidzis augstskolu Beļģijā, pārskolojas par bibliotēkāru Ann Arborā.

● 9. martā Grand Hevenas ALA's kopa rīko pirmā Latvijas armijas virspavēlnieka plkv. Oskara Kalpaka piemiņas vakaru. Par O. Kalpaka gaitām un dzīvi stāstīs A. Eversons no Grand Rapidiem.

V. Zirnītis

KALAMAZU

● DV apvienības rīkotais 23. februāra groziņu vakars bija pulcinājis pāri par 100 viesu. Sapulcējušos uzrunāja apvienības pr-ks Rūdolfs Jankavs. bet par savām karavīra gaitām pēdējā karā stāstīja agr. A. Šteinhards. Ar kuplejām uzjautrināja Alfreds Minka, klavieru solo spēlēja J. Ducmanis. Par mūziku dejotājiem bija rūpējies A. Staģis. Vakars pagāja sirsnībā un vienotā sadraudzībā.

● Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes locekļu sapulce notiks 10. martā, pl. 2,30 p.p. Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē.

● Gadskārtējā Kalamazū ev. - lut. latv. draudzes locekļu sapulce notiks 17. martā pēc dievkalpojuma, Ciānas baznīcas apakšējā zālē.

● Latviešu Teātra Draugu biedrības ceļojošā ansambļa viesizrāde ar M. Zīverta lugu „Pēdējā laiva" Kalamazū būs 13. aprīlī. Izrādi rīko Kalamazū Latviešu b-ba.

● No Sv. Jāņa draudzes padomes pārskata, ko padomes sēdē sniedza attiecīgās amata personas, redzams, ka draudzē ir 542 locekļi, noticis 41 dievkalpojums; kristīti 6 bērni, iesvētīti 9, laulāti 4 pāri, miruši 3. Pagājušajā gadā apgrozīti $6.292,07 par apm. $500,00 vairāk nekā iepriekšējā gadā. 1957. gada budžets sastādīts $6.300,00 apmērā. Valdē tekošajam gadam ievēlēja visus līdzšinējos: priekšnieku J. Ķinēnu un valdes loc. O. Klungstu, V. Vīgantu, A. Krūmiņu, V. Kalniņu, J. Vaseri un V. Grīnbergu. Revīzijas komisijā A. Balku, N. Kažmēru un L. Rapu.

INDIĀNAPOLE

● Pazīstamā „Latviešu trio" pianista brīvmākslinieka Valdemāra Meļķa klavieru studijas gadskārtējais audzēkņu vakars šogad notika februāra priekšpēdējā svētdienā vietējās Batlera universitātes Jordana mūzikas koledžas mēģinājumu zālē. Studijā, kas drīz varēs atskatīties uz 5 gadu darbību, pašlaik mācās 25 audzēkņi, no kuriem savas spējas vakarā reprezentēja 20. Vakara tīro atlikumu V. Meļķis atvēlējis vietējai latviešu sestdienas skolai.

G. G.

ROČESTRA (N. Y.)

● Pulkv. O. Kalpaka un viņa karavīru piemiņai veltīto dievkalpojumu vadīja draudzes māc. T. Zīraks, dedzīgi aicinot neaizmirst un godināt darbus, ko reiz veikuši latviešu karavīri. Diemžēl, baznīcēnu skaits arī šajā patriotiskajā aizlūgumā bija niecīgs.

● Draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs sestdien, 30. martā, Social Erie kluba telpās, S. Clinton un Meigs ielas stūrī. Tautiskas dejas un citi priekšnesumi. Dejas un rotaļas. Spēlēs Ādama trio. Sākums plkst. 5. Ieeja, sākot ar 50 c, bērniem — brīva. Atlikums par labu palīdzības darbam.

Draudzes dāmu komitejas līdzšinējai priekšniecei Austrai Vilkai nekandidējot, komitejas jaunajā valdē ievēlētas — A. Aistrauta (pr-ce), Z. Oļukalna (pr-ces vietn.), A. Zviedre (sekr.), I. Rence (sekr. vietn.), J. Meļķe kas.), E. Pilskalna (kas. vietn.), K. Mitenberga (biedrzine), M. Ozola (saimn. lietu kārt.).

● A. Sarmas grāmatu galdā, 463 Norran St. (agrāk Carmel St.), kas jau darbojas trīs gadus, dabūjamas visas jauniznākušās grāmatas, tāpat var pasūtināt grāmatas un laikrakstus pēc lasītāja izvēles. Grāmatu galda apgrozījums liecina, ka daļa latviešu lasītāju pasūtina grāmatas tieši no izdevniecībām, kas izsludina grāmatas ar ievērojamu atlaidi, ja uz tām pieteicas līdz norādītam termiņam. Un tomēr grāmatu galda vadītājs A. Sarma, būdams liels rakstu draugs un literatūras pazinējs, darbību turpinās arī nākotnē.

● Starptautiskās mūzeju nedēļas publicētajā izdevumā, kas aptver plašu informāciju par Sav. Valstu mūzejiem un to darbību, ievietots uzņēmums ar 3 Baltijas tautu pārstāvju nacionālo tērpu attēliem. Šī mēneša beigās slēdz plašo tautību etnografisko un tautas tērpu skati, kas Ročestrā turpinājās 6 mēneši. Tajā piedalījās arī Baltijas valstis.

As.

TAUTAS VESELĪBA TRIMDĀ

Dr. J. Vītoliņa domas par latviešu veselības problēmām

Sestdien, 23. februārī, DVF nama pārpildītajā zālē Dr. J. Vītoliņš nolasīja referātu par temu Tautas veselība trimdā. Jādomā, ka šī tema interesēs katru latvieti, jo spilgti apgaismo latviešu veselības problēmas, dzīvojot svešniecības gaitās. Sniedzam tādēļ mūsu lasītājiem īsu referāta kopsavilkumu.

Dr. J. Vītoliņš referāta analizes bija pamatojis uz prāv. E. Berga laikā sakopoto statistiku par Anglijas latviešu 85 miršanas gadījumiem un cēloņiem, kas bijuši nāves iemesli.

Pieņemot šo skaitli 86 par 100%, Dr. J. Vītoliņš ar interesantiem piemēriem un viegli saprotamā valodā aprakstīja galvenās slimības un mirušo procentu.

Pati galvenā slimība, no kuras latvieši cieš svešniecības gaitās, ir dažāda veida sirds slimības.

Procentuāli sirds slimību gadījumi ir bijuši nāves cēloņi ¼ daļai no mirējiem vai 3% no mirušo kopskaita. Šīs sirds slimības būtu grupējamas 3 daļās: Pati ļaunākā ir sirdstrieka jeb koronārā tromboze. Galvenais iemesls, kas izsauc šo slimību, ir sirds arteriālie aizsprostojumi, kas var būt liktenīgi. Šīs slimības cietēju vidū ir 3/4 vīriešu un 1/4 sieviešu.

Īstie iemesli, kas izsauc šo slimības rašanos, ir pārpūlēšanās kā garīgā, tā fiziskā darbā. Tāpat pārmērīga smēķēšana un alkohola lietošana, tauki ēdieni sevis nenovērtēšana, veicot pārmērīgi garas darba stundas.

Šo slimību var dziedināt tikai rūpīgā ārsta uzraudzībā, dzīvojot mierīgi, bez uztraukumiem. Tādēļ visiem tautiešiem silti ieteicams izvairīties no pieminētajām pārmērībām, jo bieži pēdējā mirklī meklētā ārsta palīdzība vairs nespēj slimnieku glābt.

Kā otra bīstamākā sirds slimība ir jāmin augsta asins spiediena gadījumi. Šo slimību rada dažādas nieru kaites, daļēji arī iedzimtība. —Nieru kaišu savlaicīga ārstēšana dod labus rezultātus asins spiediena normālizēšanai un līdz ar to drošību sirds darbības stabilizēšanai.

Vēl pie sirds slimībām daudz komplikāciju izsauc trešais sirds slimību veids — tā sauktā sirds vārstuļu slimība.

Arī šo slimību spēj ārstēt moderna medicīna..

Nākošā nopietnā slimība, kas ir prasījusi 21.5% mirēju, ir vēzis. Interesanti ir atzīmēt, ka no vēža slimībām, attiecībā 3:1, cietējas ir bijušas sievietes.

Vēža slimības attīstībā min vairākas teorijas, no tām pazīstamākās trīs ir:

1. Kairinājuma teorija, 2. embrionālā un 3. vīrusu teorijas.

Sieviešu slimību galvenais cēlonis ir dažādas dzemdes slimības. Galvenokārt tā sauktajā pārejas laikā, vecumā no 50.—60. dzīvības gadam.

Vīrieši galvenokārt sirgst ar kuņģa un elpojamo orgānu vēža slimībām.

Lielus upuŗus vēža slimnieku vidū ir prasījis kuņģa vēzis. Tas sastopams galvenokārt pie vīriešiem. Atklājot kuņģa vēzi savlaicīgi, to var ārstēt ar labām sekmēm. Parasti šīs slimības klātienes pirmie simptomi ir ēstgribas zušana, vemšana, sāpes, svara zaudēšana un mazasinība. Tie ir pirmie trauksmes zvani, kas liek cietējam meklēt ceļu pie ārsta.

Vēl lielu upuŗu skaitu ir prasījis plaušu jeb bronchiālais vēzis. Ar šo slimību atkal galvenokārt sirgst vīrieši, attiecībā kā 8:1 pret sievietēm, sākot jau ap 40. dzīvības gadu. Latvijā šis slimības veids bija samērā maz pazīstams.

Tādēļ negribot ir jātic zinātnes pētījumiem, ka šīs slimības izcelšanās pamatā varētu būt pārmērīga smēķēšana. Šo pētījumu rezultātā ir konstatēts, ka no 100 plaušu vēža gadījumiem 90% ir smēķētāju. Tātad faktiskie slimības izsaucēji, kā pieņem, ir nikotīns, un ar degošas cigaretes papīra darvas attīstīšanu šo indu ievadīšana elpojamos orgānos.

Pirmās slimības pazīmes ir, ja klepojot parādās vieglas asins zīmes. Tūlītēja ārsta konsultēšana var samērā viegli šo slimību ārstēt. Igonrējot slimību, tā parasti cilvēku saēd gada laikā.

Piesardzības dēļ ieteicams lietot filtra cigaretes, pīpi, un, protams, smēķēt samērīgi.

Kā nākošais liels nāves cēlonis jāmin negadījumi. Neuzmanība darbā, pārgalvība un alkohols, vadot satiksmes līdzekļus, ir prasījuši smagus upuŗus. Aptuveni negadījumu upuŗu skaits uzrāda 14%.

Šeit nevar palīdzēt neviens ārsts un nevienas zāles. Piesardzība darbā, pastāvošo satiksmes noteikumu ievērošana būs pats labākais aizsardzības līdzeklis.

Tālāk jāmin akūtās slimības. Latvijā no tām bija krietns mirēju procents. Rietumu valstīs šīs slimības ilgos pētījumos izārstējamas.

Latviešu mirēju skaits pašreiz ir 8,5%, galvenokārt no dažādām chroniskām kaitēm, kā aklās zarnas iekaisumiem u. c.

Ar tuberkulozi slimo 8%. Modernā ārstniecība pakāpeniski šo slimību izskauž. Konstatētie saslimšanas gadījumi ir no tieša kontakta, kur kādam ir bijusi atklātā tuberkuloze..

No citām plaušu slimībām būtu jāmin plaušu karsonis. Bet arī tas ir ārstējams.

Pašnāvības un garā slimība. Tās ir prasījušas 13% upuŗu. Ar gara slimībām galvenokārt sirgst vīrieši. Pamatā tam ir kaŗa laika pārdzīvojumi, ilgas pēc dzimtenes un piederīgajiem.

Pie šīs slimības grupas ir pieskaitāmas pašnāvības. Tās tiek izdarītas dažādu depresiju ietekmē, piem., iekšējās — jau pieminētie pārdzīvojumi un ilgas, kā arī ārējās: mīlestība, greizsirdība un smagu slimību pārdzīvojumi. Visos šais gadījumos var palīdzēt ārsts. Anglijā ir ļoti labi nostādīta gara slimnieku ārstēšana. Pats galvenais šinīs gadījumos ir ļaut sekot ārsta norādījumiem. Daudzos gadījumos tautieši pamazām atgūst veselību un ticību dzīvei.

Beidzot atsevišķs vārds jāveltī mūsu jaunatnei un tās veselības kopšanai. Garais klepus un difterija gandrīz mūsu jauniešu vidū nav konstatēti. Jāatzīst, — tas potēšanas sekmīgs rezultāts. **Vienīgi bīstamā jaunatnes slimība ir bērnu trieka.** Saslimšana notiek it kā ar barību caur zarnām, un tās izsaucējs ir protogēniskais vīruss.

Pašreiz Amerikā un Anglijā notiek bērnu potēšana pret šo trieku. Lieto vakcinu iešļircinājumus. Potēšana pret bērnu trieku ir silti ieteicama. Vēlams, lai vecāki savus bērnus iespējamiem līdzekļiem pasargātu no šīs ļoti grūti dziedināmās slimības.

Jāpiemin arī vecāku rūpes, kā pasargāt bērnus no pāragras asimilācijas briesmām, jo jaunatnei trūkst priekšstata par Latviju un tās skaistumu. Te var līdzēt tikai paši vecāki, ļaujot latviešu skolai [...] to, ko [...] skolas nevar dot, mājās jāmāca mātes valoda un tēvutēvu latviskie tikumi. Jāmodina jaunatnē interese par latviešu baznīcu un svētdienas skolu, mācot mīlēt Latvijas dabu un literātūras darbu skaistumu, cenšoties ieaudzināt lepnumu uz savu tautību. Jauniešus jāmudina arī piedalīties pašu latviešu jaunatnes organizētās nodarbībās — tas darīs brīnumus. Tad vecāku raizes par pāragro asimilāciju būs nevietā.

Par dažādu zemju ārstniecības sistēmu priekšrocībām Dr. J. Vītoliņa viedoklis ir šāds:

Viens no visideālākiem ir privāta ārsta izvēles princips, kā to praktizē ASV un Kanadā. Normālī maztrīgākiem un veciem ļaudīm šis princips var likties nepieejams.

Anglijā un daļēji Vācijā pastāvošais valsts atbalstītais ārstniecības princips ir labs. Taču dažkārt ārsti šais zemēs, mākslīgi ceļot ieņēmumus, tura lielu procentu skaitu. Tā nemanot rodas ārstnieciskais veikalniecisms, kad mazāk valda princips ārstēt slimību.

Pad. Savienībā praktizētā poliklīniskā ārstēšana ir atzīstama par pilnīgi nenormālu, jo slimniekam jāiet bez izvēles pie valsts atalgota speciālista, kurš, protams, slimnieku var ārstēt par tik, par cik to pieļauj valsts.

Brīvās Latvijas slimokasu ārstēšanas sistēma bija gandrīz ideāla. Nākotnes Latvijā varēsim, ņemot talkā arī savu pieredzi brīvajās rietumu valstīs, varbūt izkopt ārstniecību līdz vēl lielākai pilnībai.

A. Mauriņš

CEĻA VĀRDI

Tai dienā, kad jūsu airgi nobeidzas un jūsu nauda ir zaudēta, jūsu radi pārvēršas svešiniekos.

*

Gudrs ārsts nekad neārstē pats sevi.

*

Divi labi runātāji nav tik daudz vērti kā viens labs klausītājies.

*

Ne tas, kas runā par labestību, ir labs — — — Tikai tas, kas labu dara.

Ķīniešu sakāmvārdi

Draugi un cienītāji sumina mākslinieku

GLEZNOTĀJS J. TĪDEMANIS SEŠDESMITGADNIEKS

Atzīmējot gleznotāja J. Tīdemaņa dzimšanas dienu, viņa draugu pulciņš bija sastādījis „Jubilejas rīcības komiteju", kas noorganizēja no 1.—10. martam, pirms mākslinieka došanos uz Bostonu, viņa darbu izstādi arī Toronto. Izstādes atklāšanas vakarā komiteja bija aicinājusi arī viņa draugus un cienītājus uz mākslinieka godināšanai rīkotajām vakariņām King Edward viesnīcā.

J. Tīdemaņa gleznu skati ar sirsnīgu un spara pilnu uzrunu, klātesot apm. 40 pirmajiem izstādes apmeklētājiem, atklāja LNAK valdes pr. A. Svenne, cildinot mākslinieka enerģiju darbā un dzīvē. Pēc izstādes apskatīšanas mākslinieks ar viesiem devās uz viesnīcu, kur glītajās un mājīgajās telpās sēdās pie svētku galda, kas bija svinīgi dekorēts ziediem, svecēm un simbolisko dzimšanas dienas kūku, kurai svecītes nopūšot, atskanēja braši nodziedātais „Augstu laim' un prieku".

Apsveikumu rindu ievadīja LNAK Kultūras un izgl. nozares vad. māc. A. Voitkus sveiciens, sekoja Saimniecisko darbinieku apv. valdes loc. A. Ozola runa, jaunatnes pulc. Lāpa vārdā, novēlot allaž palikt garā jaunam, sveica B. Pope, bet rīcības komitejas vārdā mākslinieku siltos vārdos apsveica J. Benjamiņa, pasniedzot draugu kopīgi piepildīto aploksni. Lielu jautrību izraisīja māksl. A. Keiša zīmētais apsveikuma rullis, kur raksturīgās līnijās bija skicēta visa mākslinieka dzīve no piedzimšanas Ūdensvīru zīmē līdz jubilejas dienai. Šim apsveikumam attiecīgu pavadrakstu dzejā bija sacerējusi I. Vīksna, ko ar lielu iejūtu nolasīja Annija Simsone. Ar rakstu jubilāru sveica DV Toronto nod. pr. P. Ratnieks, sūtot aploksni ar „grēku atlaišanas zīmēm", sekoja vēl citu draugu un paziņu sveicieni.

Pēc oficiālās daļas intīmais vakars nobeidzās viesnīcas deju zālē, kur māksliniekam par godu dzimšanas dienas maršu atskaņoja orķestris, bet pats jubilārs, dižciltīgā stājā un žestos, pavadīja vēl pāris stundas visas zāles uzmanības degpunktā.

Mākslinieka izstāde 123 Huron ielā būs atvērta vēl sestdien un svētdien no plkst. 2—8 vakarā.

laikā viņiem neizdevās no tiem at- pārliecinājās, ko ... ir atnesusi

Uzņēmumā no augšas uz leju redzam jubilāru J. Tīdemani atverot dāvanu saiņi, asistējot mākslinieka kundzei, Annijai Simsonei un A. Garnejam. Vidū — rīc. kom. pr. J. Benjamiņa priecājas par E. Keiša asprātīgajiem zīmējumiem. Apakšā — jubilārs sarunā ar J. Benjamiņu unSaimn. darb. apv. valdes pr. P. Rasiņu. H. Kliģera uzņ.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 53 NUM.

1919 — 20. martā ar iekšlietu ministra Dr. M. Valtera rīkojumu nodibināta organizācija Latvijas Aizsargi iekšējās kārtības un miera uzturēšanai.

— 24. martā Latvijas armija gājienā uz Rīgu ieņem Olaini.

— 16. aprīlī vācu landesvēra komandieris barons Manteifels Liepājā izdara puču pret Latvijas Pagaidu valdību un nodibina jaunu valdību ar mācītāju un rakstnieku Andrievu Niedru kā ministru prezidentu. Legālā Latvijas valdība K. Ulmaņa vadībā glābās uz kuģa Saratovs. Vācu pučam nav panākumu. Latviešu virsnieki sagūsta A. Niedru, bet viņš atstāj tik nožēlojamu iespaidu, ka viņam ļauj iet.

— 22. maijā Latvijas armija kopā ar vācu dzelzs brigādi atbrīvo Rīgu no boļševikiem. Vācu sākto terroru Rīgā aptur Sabiedroto iejaukšanās. Boļševiku 6 mēnešu valdīšanas laikā Rīgā 3.772 iedzīvotāji nogalināti, 8.950 miruši bada nāvē, 20.000 ieslodzīti koncentrācijas nometnēs, kur daudzi miruši.

— 1. jūnijā Sabiedroto pamiera komisija pavēl vācu spēkiem atstāt Latviju

Latvijas Sarkanais Krusts

— 10. jūnijā Versaļas miera konference atsakās atzīt Latviju, Lietuvu un Igauniju de jure. Latvijas delegācija Zigfrīda Meierovica vadībā, kas aizstāv Versaļas miera konferencē Latvijas tiesības, atstāj Versaļu. Eiropas diplomāti tic, ka Krievijā gāzīs komūnisma iekārtu un nodibināsies demokratiska valdība, kam varētu būt iebildumi pret patstāvīgām Baltijas valstīm. Vācieši izmanto radušos situāciju savā labā un gatavo plānus no Baltijas valstīm sākt Krievijas atbrīvošanu no boļševikiem.

TORONTO 1. EV.-LUT. DRAUDZES DĀMU KOMITEJA

Pie 3. marta mantu loterijas bagātīgā klāsta. 1. r. no kr.: A. Ķuze, A. Ķikule, I. Plīse (priekšniece), Z. Freimūte, M. Zemīte, I. Slaņke. 2. r.: E. Kauliņa, A. Bidla, A. Korba, L. Ķikule, I. Kajaka, M. Čopa un Luksa. J. Kreiļa uzņ.

KANADAS GAISA FLOTE KALPO TRĪS KONTINENTOS

Kanadas karaliskie gaisa spēki uzsāka jauno gadu ar paziņojumu par apmierinošu progresu lielākā un labāk apgādātā gaisa spēku izveidošanā. Viņu personāls, kurā ir 50.600 locekļu, 1957. gadu uzsāka Ziemeļamerikas, Eiropas un Afrikas dažādās laika joslās.

Ap 6.000 lidotāju un zemes apkalpes locekļu kalpo aizjūras zemēs, galvenokārt — Ziemeļatlantijas organizācijas spēkos, kur piekomandēti 4 kaujas spārni. Šo kaujas spārnu lielākā daļa apgādāta ar F-86 lidaparātiem, bet pagājušajā gadā viena vienība saņēma Kanadas visādu laika apstākļu CF-100 kaujas lidmašīnas un pārējās 3 vienības drīzumā apgādās ar tādām pašām.

Kanadā sardzē atrodas gaisa aizsardzības komandas ar to strūklu uztvērēju vienībām, agrās trauksmes radara stacijām un zemes novērotāju korpusu.

Gaisa aizsardzības komandas lo- [illegible] cekļi ir 24 stundu trauksmes gatavībā. Zemes novērotāju korpusam ir ap 80.000 civīlo brīvprātīgo, kas nodarbināti 5.000 novērošanas posteņos visā valstī.

Ziemeļos tālā agrās brīdināšanas līnija tuvojas darbu nobeigumam. Šī radarstaciju virkne šķērsām pār zemes lodes galu ir domāta, lai Kanada un Sav. Valstis laikā saņemtu brīdinājumu, ja kāds ienaidnieka bumbvedējs taisītos uzbrukt pāri ziemeļpolam.

Decembrī ziņoja, ka pabeigta 3.000 jūdžu garās Viduskanadas radara brīdinātāju līnijas celšana no Džemsa līča līdz Albertas provinces Miera upei. Visa Viduskanadas līnija no Atlantijas līdz Klusajam okeanam izmaksās ap — 200 miljonu dolaru.

Visas šīs līnijas kopā ar „priežu koku līniju" Kanadas dienvidos dos radara brīdinājumus kā Kanadas, tā Sav. Valstu gaisa aizsardzības komandām. Kanadas gaisa aizsardzībā ietelp 9 regulārie pulki, kas apgādāti ar CF-100 lidaparātiem, un tiem drīzumā pievienosies vēl 3 tādi paši pulki, kā arī 6 palīga kaujas pulki. Gaisa aizsardzības spēki 24 stundas ir trauksmes gatavībā.

Turpinot pasaules gaisa spēku attīstību, strādā pie jauna uztvērēja, kas ātrāks par skaņu (CF-105), un piejūras Britanijas Bristoles tipa transporta lidmašīnas versijas veidošanas.

Karalisko Kanadas gaisa spēku apmācības komanda joprojām apmāca daudzu Ziemeļatlantijas pakta organizācijas valstu lidotājus. Kopš 1950. gada pāri par 4.400 ārzemju lidotāju apmācīti Kanadā.

spontānie centieni pēc neatkarības visi, kas ieinteresēti [illegible]

DAUGAVAS

latviešu autoru grāmatu

LĒTĀS DIENAS

Iesietām 30% atlaide.

Reducētās cenas:

		ASV Kanadā
K. Zariņš	DĀRZA MĀJA, romāns	ies. $2.25
	DRĀMAS IKDIENĀ, noveles	ies. $2.10
J. Veselis	DIENAS KRUSTS	ies. $2,10
	VIESTURS VARAPOGA, romāns	ies. $1.75
G. Salnais	VĪRI, vēsturisks romāns	ies. $1,80
	ATVARS, kaŗa tēma	ies. $1.55
K. Lesiņš	AKLĀ IELA, noveles	ies. $1.80
R. Liepa	SVEŠĀ VASARA, romāns	ies. $2.45
J. Miesnieks	MELĪGĀS ILUZIJAS, romāns	ies. $2.50
K. Strazds	NĀVES IELENKUMĀ, romāns	ies. $2.45
A. Johansons	PĀRLAICĪGIE CEĻINIEKI	ies. $1.80
	PAKAVU DUNOŅA, esejas	ies. $1.70
V. Strēlerte	GAISMAS TUKSNESI, dzeja	ies. $1.95
E. Adamsons	SAPŅU PĪPE, dzejas	ies. $1.75
3 autori	Snikere, Jēgens, Sodoms, dzejas	ies. $1.45

Kanadā iedzīvotāju skaits tagad — 16.344.000

(C.S.) Dominijas statistikas birojs aplēsis, ka Kanadas iedzīvotāju skaits tagad sasniedzis 16.344 tūkstošus, vai pag. gadā pieaudzis par 526 tūkst. No šī skaita iecelotāji ir 164.857, vai lielākais immigrantu skaits kopš 1953. gada. Paredzams, ka līdz 1958. gada vasarai iedzīvotāju skaits sasniegs 17 miljonus.

Top jauni tilti un ceļi Kanadā

Paredzams, ka 1957. gads būs viens no svarīgākiem inženieru un celtnieku sacensībā, kas attīstās ar Sv. Labrenča jūras ceļa un spēkstaciju projekta īstenošanu gar starptautiskajām krācēm. Apmēram trim ceturtdaļām no spēkstacijas jābūt pabeigtām līdz 1957. gada beigām. Arī Kornvalas aizsprosts visumā šai gadā tiks nobeigts, un atliks tikai nogludināšanas darbi.

Vilcienu kustība norisināsies par 40 jūdžu pārvietoto divkāršo sliežu ceļu, kas pieder Canadian National Railways, un būs gatavs šai vasarā. Pārvietojot šo dzelzceļu, bija jāceļ jauni tilti, kas visi būs gatavi jau šai gadā, un jāceļ arī dažas lielceļu pārbrauktuves.

Tuvākā nākotnē iznāks

J. ŠĶIRMANTA APGĀDĀ

rakstnieces un folkloristes

BIRUTAS SENKĒVIČAS

„LATVIEŠU ĢIMENES GODI"

Rediģējis un ievadu devis prof. Dr. E. Blese

Šīs grāmatas pamatā ir likts kādreiz Latvijā Kultūras fonda godalgotais autores darbs — „Godi Viduskursā". Bet šī jaunā grāmata — „Latviešu ģimenes godi", ir pārstrādāta, paplašināta un tajā ietilpintas ģimeņu tradīcijas no visiem Latvijas novadiem.

„Latviešu ģimenes godi" palīdzēs atsvaidzināt un saglabāt atmiņas par mūsu latviskajām ģimenes tradīcijām. Svešniecības gaitās tā stiprinās trimdinieku ticību tai dienai, kad savā brīvajā dzimtenē varēsim atkal godā celt mūsu senču tikumus un ieražas.

Tāpēc šī grāmata noderēs ikkatram, bet jo sevišķi jaunatnei — mūsu latviskō tradiciju turpinātājai — dāvināšanai skolu izlaidumu aktos un iesvētībās. Skolotājiem un vecākiem tā būs labs palīglīdzeklis bērnu audzināšanai par krietniem latviešiem.

Šī grāmata (apm. 300 lpp.) glīti iesieta, ar illustrācijām, iespiesta uz speciāla papīra, oriģinālā izdevumā brīvā tirgū maksās $3.70. Bet visiem, kas to pasūtinās un iemaksās tieši apgādā līdz š. g. 30. martam, tiks piesūtīta par $2.70.

JĀŅA ŠĶIRMANTA apgāds,

1428 N. Fairfield Ave., Chicago 22, Ill., USA.

ĢIRTS SALNAIS

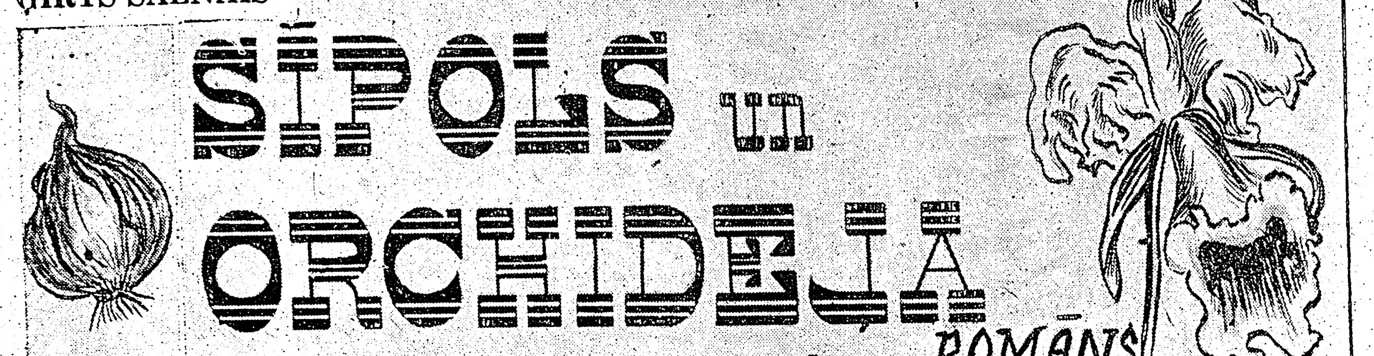

(20. turpinājums)

„Ek, kā mana māmiņa jūs nosveilēs, kad tiksit pa tvērienam, Bes," Kēte nežēlīgā bērnišķā priekā padraudēja putnu meitai, saberzēdama delnas. „Ar trim vārdiem uzdzīs laktā, blakus šī gada cāļiem."

„Mm-v-ū," no Besijas deguna izskanēja kropls ērģeļu diskanta dūciens, un dūrītes ielēca acu dobēs. „To es zinu, Myū . . . Vai es te tagad tā sēdētu? Tas ir pirmo reizi.Mani atlaidīs, un . . . un . . . ū . . . es tā mīlu Gerrika kundzi. Un viņa mani padzīs . . ."

„Nesāciet tūdaļ ūdeņot," pēkšņš priekšstrādnieka bargums un mātišķa cēlsirdība iesparojās Kētes stājā. „Vai es jums pavasarī neteicu — nekariniet gar sienmalām kaķim par prieku vecās tenisa bumbiņas un mākslīgas gumijas rotaļu peles? Tagad Joriks rauj nost no sienām visu, kas karājas."

„Besija nemaz nekāra," uztraucās Beatrise. Arī viņai sāka trīsēt virslūpiņa. „Glens samācīja niķus Jorikam."

„Tava taisnības mīlestība te kūtī ir pārspīlēta," bargi brīdināja Kēte. „Jā, jā . . . Tagad jūs, lielās, gāzīsit visu vainu uz nabaga Glenu," Kēte uzbruka un tūdaļ it kā noglāstīja: „Es dabūšu no mātes spīvi un tūdaļ it kā noglāstīja: „Es dabūšu no mātes saimniecības žurnāla vakarvakara skaitļus un vienu tukšu formulāru. Bet, Bēs, ievērojiet — katru reizi es to nedarīšu . . . Tev būs savus vecākus cienā un godā turēt — a!" Kēte smalkā augstsirdībā pasmējās un, apsviedusies kā žigla irbe aizņirbināja uz dzīvojamo ēku.

„Ai - o," šūpoja rūsgano, stūraino galvu Besija, atspiedusies taisna, un visiem desmit iebridusi biezo, sarkano matu ilgviļņos. „Kēte ir zelts. Pie svētā Patrika, — viņai ir sirds."

Beatrise nebija par māsu tik sajūsmināta. Viņas laipnā, šaurā sejiņa un lielās melnās acis, gluži kā pašai Liliānai, bija ļoti domīgas, nekad nezaudējot kaut kādu mierīgu kritisku izteiksmi. Kad kāds Beatrisi paslepus novēroja, tas jau nākamās sekundēs neapzinīgi pazaudēja pašu Beatrisi, redzēdams vairs tikai šo pašauro sejiņu, melnu matu biezā jumolā, kā gaišu dienu nakts melnumā, un tumšo skatienu, kurā melnajā tumsā — neizskaidrojamā pretrunā ar dabas likumiem — likās mirdzam kāda īpata spoža gaisma.

„Kāpēc Kēte uzbruka par Joriku?" viņa rāmi prātoja. „Viņa pati pavasarī mācīja Glenu, kā kaķi kairināt, un tieši — ar tenisa bumbiņām."

„Par nepatīkamām lietām nav jādomā," Besija mierinājumam atkārtoja teikumu no brošūras „Kā būt jaunam līdz nāvei?"

„Ja gribi kļūt laimīga, neaizmirsti vecos grēkus," **Beatrise kā sapņodama atkārtoja mātes pamācību.**

„Dzīvē daudz kas aizmirstas. Ne tikai tādas lietas," vēl arvien drusku šņaukādamās, nevarīgi sacīja Besija.

„Aizmāršību piedod tikai vecumā," bez izteiksmes piezīmēja Liliānas lietoto izteiku Beatrise.

Besija drūmi paskatījās viņā, un bēdīgi pagrozīja galvu:

„Laikam gan. Man laikam dzīvē nekad nebūs laimes. Man viss kas aizmirstas. Ak, svētais Patrik, — iedzimusi tādā ģimenē," Besija žūdījās. „Vakar atrakstīja mana māsa. No Los Andželēzas."

„No kurienes?" pirmo reizi Beatrise pavēroja putnu meitu neticīgi. „Tu taču nāc no Kentakijas?"

„Tas jau taisni ir. Bet es saņēmu vēstuli no māsas — no Andželēzas . . . Skrējusi uz vilcienu Kentakijā un stacijas hamburgeru būdā aizmirsusi savu trīs mēnešu veco zīdaini."

„Savu?" . . . Vai viņa bija precējusies. Teici — tikpat veca kā es."

„Neatceros gan, ka viņa būtu precējusies. Bet zīdaini viņa noteikti ir aizmirsusi. Jo — saka: viņu, nu, noķer policija Los Andželēzā. Bet viņa saka ij man, ij saka policijai — pirmo reiz dzird, ka viņa jebkad būtu dzemdējusi."

„Hm," Beatrise mazliet domīgi pavīpsnāja un pagrozīja galvu. „Tādas lietas gan nevar aizmirst."

„Nevar aizmirst!" Besija izmisīgi sasita plaukstās. „Tagad jau nedzemdē kā senāk. Brīdis nāk, ārsts klāt. (Es to noskatījos televīzijā, kad reklamēja bērnu ratiņus). Šļirce šur, šļirce tur — un tu esi gatava. Kad atplēt acis — tev bērnu jau nes no otras istabas goda drēbēs un iespiež rokās."

„Tas nu gan nevar būt nekāds bērns," Beatrisei pat uznāca jocīgs smējiens, „— piedzimis kā pa tumsu," viņa saviebās — „piedzimis bez sāpēm . . . Mā saka — cilvēks nedzimst bez sāpēm. Bez sāpēm dzimst tikai zivis, putni, mušas, rāpuļi, un es neatceros, kas vēl."

Kēte atjoņoja pāri pagalmam, un dziļdomīgais strīds pārtrūka.

Beatrise saņēma atnesto ziņu lapu un, ieskatījusies Besijā, lielā izbrīnā pacēla papīru tuvāk spuldzei, kas karājās turpat virs galvas.

„Kā tad tā, Bēs?"

„Tas ir, kā?"

„Mums jāpārskaita jaunie tītari," Beatrise saspa-rojās. „Tu esi kaut ko sajaukusi."

„Kas noticis?" aizdomīgi paziņkāroja Kēte.

„Ja tā atstāj, kā tas rakstīts, Besei šodien četri tītari vairāk, nekā bija."

„Ak, svētais Patrik!" ievaidējās putnu meita. „Man vienmēr kaut kas aizmirstas vai kaut kā tiek par daudz." Gluži negaidot Besija ieslēpa seju rokās un sāka šņukstēt.

„Atstāj to, Bēs," Kēte apsauca. „Šodien nevienam nebūs laika, ne kaut ko skaitīt, ne tevi pratināt. Un esi mierīga. Gan jau Beatrise tev rīt palīdzēs. Vai ne, mās?"

Meitene atsaucās ar skopu smaidu.

„Nu, protams. Un to taču katrs zina, ka septembrī putni pie bara nenāk klāt. Drīzāk tie pazūd."

Kēte iekoda drusku lūpā, padomāja un teica ļoti draudzīgi māsai:

„Bītij, nāc uz istabu. Man būs ļoti vajadzīga tava palīdzība, ja viss šovakar risināsies tā, kā paredzēts."

„Labprāt, ja tas nav nekas ļauns. Man šodien jau pietiek baiļu."

Viņa cēlās un gāja līdz Kētei, kas pieliekusies čukstēja ausī:

„Bītij, tu tikai iedomājies! Mā apsolījās runāt ar tēvu, lai es un Leonards tiktu uz mūsu valsts sacensībām." Sev par pārsteigumu Kēte sajuta, ka parasti mīkstsirdīgā un atsaucīgā meitene šoreiz ir ļoti atturīga. „Un tu nemaz nepriecājies?" viņa saīgusi pārmeta. Tā gribējās, lai vēl kāds jūt līdz viņas uzbudinājumam.

„Es priecājos, Kēt, bet . . . Šī diena ir baismīgi pilna nelaimes. Man tā sit sirds. Un man kļuva tik skumji, ka tu man neko neuztici. It kā es būtu kāda pļāpa," Beatrise gurdi nopūtās.

„Kas noticis?"

„Kamēr jūs ar mā bijāt uz lauka, biju nogājusi pabradāt pa Straujupes atsēkļiem."

„Nu?" Kēte kaut kas iedrebējās.

„Tu vēl prasi?" skumju un dziļu pārmetumu Beatrise nespēja noslēpt. Silts miklums iekāpa acīs. „Atvarā zem tilta peld divi tītari. Uzskrēju augšā un drošības pēc iemetu ziņu lapu ūdenssilē. Domāju, tev būs tik daudz prāta, un salabosi pareizi visu . . . Bet tu skrej kā vētra. Nekā neprasi, un salabo visu nepareizi . . . Nabaga Besija, rīt skaitīdama, mirs aiz uztraukuma."

„O," Kēte bezspēcīgi nopūtās, „es gribēju tikai pagaidām sajaukt pēdas. Mīlo Bītij, pati esmu uztraukusies nabaga jēgā. Iedomājies — visa dzīve man šodien ir mata galā: Es, Leonards . . . tī . . . Apsolos, es visu rīt nokārtošu. Pati. Ar mā."

„Es cita nekā nevēlos. Tikai abas ar Besiju neparādiet māmai, ka es neprotu skaitīt, tāpat kā jūs."

(Turpinājums sekos)

Jāņa Kalmītes 50 gadu jubilejas izstāde Mineapolē

Sasniegtie 50 gadi cilvēka mūžā ir kā tāds paaugstināts slieksnis, pie kura, pirms to pārkāpjam, mēs mēdzam uz mirkli apstāties. Apstāties, lai celtu skatu ne vien uz priekšu, uz tālāko ceļa posmu, bet — atskatītos arī atpakaļ — uz nostaigāto ceļu. Sakarā ar šo tradiciju, Mineapolē un St. Paulā dzīvojošo latviešu trimdas kopai bija dota iespēja redzēt „sava pagasta" mākslinieka Jāņa Kalmītes darbus — viņa piecdesmit gadu mijas jubilejas izstādē.

Ieejot telpās, kurās izstādīts Jāņa Kalmītes darbu klāsts — kopskaitā 85 darbi — pirmajā brīdī jūsu dvēseles saviļņojums ir tik spējš, ka jūs it kā apmulstat ... Kalmītes darbu ārējā izteiksme — gleznu intensīvi teiksmainā krāsainība un drāmatiski sabangotā, ekspresīvā technika —, liekas, runā uz jums tik dīvainā valodā, ka jūs to nemaz nespējat izprast . . . Un tikai pēc krietna laika sprīža jūs pamazām nomierināties, reizē sajuzdami šīs izšķērdgās krāsainības skaistuma neatvairāmo spēku. Jūs ejat no viena darba pie otra — no teiksmainā noslēpumainībā aizplīvurotām latviskām rijām, pie drāmatiskā ekstzē „kliedzošiem" ziedu puškiem —, un jūs sajūtat, ka izstādītām gleznām ir it kā kāds magnētisks pievilkšanas spēks, ar kuru tie saista izstādes apmeklētājus, neļaudams tiem atgriezties atpakaļ īstenībā. Tajā īstenībā, kura palika aiz durvīm — ārpus izstādes. Jāņa Kalmītes darbos īstenība ir sajaukusies ar fantastisko, ikdienišķais — ar dvēselisko, mūžīgo.

Turpinot izstādes apskatīšanu un ejot no viena darba pie otra, atkal un atkal aizvien no jauna jums gribas atgriezties pie latvisko riju klāsta. Jums liekas, it kā izšķērdīgi krāsainajos audeklos, jo sevišķi daudzajos ziedu puškos, nav tā īpatā m ū ž ī b a s d z i ļ u m a, kas elpo pretim no šīm vienreizēji ģeniāli veidotajām pelēki brūnajām, teiksmainajām rijām. Tieši šīs rijas skatītājam paver it kā logu, pa kuru mēs atkal ieraugām savu zemi, savu tautu, savas tautas likteni. Bet varbūt arī šiem, no ārienes it kā kliedzošajiem ziedu puškiem ir sava, tikpat daiļa „dvēsele" . . . Varbūt dažu izstādē pavadīto stundu ir par daudz maz, lai pilnīgāk aptvertu tās mākslinieka dvēseles noskaņas un izjūtas, kas viņu vadījušas šo darbu radīšanas brīdī?

No Kalmītes gleznotajām ainavām ar apbrīnojami dzidru krāsu prieku izceļas ziedošās ābeles.

Starp izstādē redzamiem darbiem vēl sevišķi izceļas varenā un lielā vienkāršībā darinātās Kristus galvas. Pāris ar sangvīna krītu darinātās bērnu galviņas parāda Kalmīti kā ārkārtīgi virtuozu zīmētāju. Skatoties šais zīmējumos, nāk prātā Kalmītes veiksmīgais devums mūsu latviskās grāmatas rotāšanai.

Jānis Kalmīte savas pašreizējās mākslinieciskās darbības noslieci dēvē par ekspresionismu. Manuprāt, Kalmītes ekspresionisms ir vairāk ārējas dabas, jo viņš glezno sabangotā ekspresīvā technikā. Pēc sava iekšējā, būtiskā satura, Kalmītes darbi vairāk piekļaujas simboliskam reālismam, ar zināmu noslieci tiklab uz teiksmaini drāmatisko, kā arī uz liriski intimo. — Patiesas apbrīnošanas cienīgs ir tas nopietnais darbs, ar kādu Kalmīte veido savu gleznu faktūras.

Vēl un vēlreiz pārstaigājot izstādes telpas, mēs pārliecināmies, ka Jānis Kalmīte, sīvajā darbā ir izaudzis par lielu mākslinieku, un ka šajā darbā viņš nav aizgājis tālu prom no „dziedrās, stiprās un bezgala labās latviešu zemes sulas" — runājot viņa paša vārdiem.

⁂

Gleznotāja Jāņa Kalmītes piecdesmit gadu mijas gleznu izstādes svinīgā atklāšana notika 3. martā Mineapolē, Latviešu draudzes namā. 2. martā, plkst. 14 bija izstādes pirmskate, piedaloties preses pārstāvjiem, iestāžu un organizāciju darbiniekiem, jubilejas rīcības komitejas locekļiem u. c.. No izstādītiem 85 darbiem, 60 bija eļļas, 21 guašas, 2 sangvīna krīta zīmējumi un pa vienam akvarelim un pastelim. Izstādīto darbu klāstā bija pavisam 21 rija, 14 gleznas ar puķēm, vairākas ainavas un klusās dabas.

Atzīmējot šīs izstādes atklāšanu, jāpasvītro, ka Jāņa Kalmītes Jubilejas izstādes rīcības komiteja bija parūpējusies par to, lai šīs izstādes atklāšanas svinības izvērstu ne vien plašumā, bet arī dziļumā. To ievadīja Jubilejas komitejas priekšsēža Alfrēda Kaupiņa uzruna, piesaistot šai uzrunai arī grafiķa un gleznotāja Jura Soikana apceri par Jāni Kalmīti. Pēc tam sekoja koncerts, kuru ievadīja jubilāra meita un topošā pianiste Guna Kalmīte, nospēlējot pāris klavieru solo ar temperamentīgu piesitienu. Koncerta daļā piedalījās Priednieks - Kavara un Valda un Knuts Lesiņi, ar saviem priekšnesumiem sagādājot Kalmītes jubilejas izstādes apmeklētājiem patiesu un dziļu mākslas prieku.

Koncertam sekoja apsveikumi. Kā pirmais Jāni Kalmīti apsveica Jubilejas komitejas priekšsēdis A. Kaupiņš, komitejas vārdā pasniegdams jubilāram adresi līdz ar aploksni un uz krāšņi izrotātā papīra ruļļa uzrakstītu Valentīna Pelēča dzeju „Teiksma par Jāņa Kalmītes mūžu". Sekoja apsveikumi no Mineapoles latviešu organizācijām: no latviešu draudzes — E. Dundurs, no Minesotas latviešu apvienības (ziedi), no DV apvienības Mineapolē — Arājs, no korporāciju kopas — M. Geistauts. Pēc tam nolasīja rakstveida apsveikumus: no sūtņa K. Zariņa, no sūtņa A. Spekkes, no Pētera Aigara (dzeja); no ALA's ar rakstu sveica J. Kadilis, no žurnāla „Ceļa Zīmes" redakcijas — J. Andrups, no „Laika" — redaktors K. Rabācis; tāpat sveicienus bija sūtījuši N. Strunke, bijušais mūksalietis A. Nulītis, Vald. Dambergs, agr. E. Zelmenis (Kalmītes divu pirmo darbu īpašnieks) un daudzi citi, tuvumā un tālumā esošie Kalmītes draugi, paziņas un bijušie skolnieki. Jubilārs, dziļi aizkustināts, pateicās tiem, kas sekmējuši šīs izstādes sarīkošanu; visiem, kas atcerējušies viņu ar veltēm un apsveikumiem, un visiem, kas tik kuplā skaitā ieradušies šai izstādē.

Jau atklāšanas dienā izstādi apmeklēja vairāk nekā 200 tautiešu. Ka Jānis Kalmīte latviešu sabiedrībā ir patiesi iecienīts un augstu vērtēts mākslinieks, to pierāda arī tas, ka šajā izstādē pārdots 21 darbs. Latvijā Kalmītes darbi bija Valsts mākslas muzejā, daudz skolās un privātkollekcijās. Bet Kalmītes mākslas nozīmība paceļas tālu pāri mūsu tautas un zemes robežām, tādēļ latviešu trimdas saime var būt lepna, ka Jānis Kalmīte šodien ir šīs saimes vidū.

Edvarts Tūters

KALVJA VĪRI MILVOKOS

Kalvja koncerts, ko Milvokos bija noorganizējusi aktieru kopa, bijis ļoti labi apmeklēts. Publikas lielā atsaucība palīdzēja dziedātājiem aizmirst tālā ceļa nogurumu. Dziedātāji to arī attiecīgi novērtēja un neskopojās ar piedevām. Jānožēlo tikai, ka nebija izdevies atrast pavadītāju jaunajai A. Kalnāja kantātei Trauksme 18. novembra naktī. Šis koncerts milvokiešu kultūrālajā dzīvē bija liels notikums, tāpēc Kalvja vīri šeit būs vienmēr ļoti gaidīti viesi.

Indra Gubiņa

NAKSNĪGA DZIESMA

Tumsa nāk, un ziemas nakts
Atveras kā melna tulpe.
Avots gulgo. Sniegā nakts
Mānīgs ceļš — tā straume gultne.
Tumsa plaukst kā melna tulpe.

Logu cērt sev mēness stars,
Debess spīd caur mākoņgrēdu.
Viļņos iebirst vesels bars
Zvaigžņu atspīdumu pēdu —
Logu cērt sev mēness stars.

Gaisis vakars pelēcīgs.
Viss ir pēkšņi mierīgs tapis.
Mežs un dārzs, pat zariņš sīks
Zilganbaltā ēnā placis —
Naktij viss nu mierīgs tapis.

Alberts Spoģis

Eiropā gara uguns deg spožāk kā jebkad

PA KALNU TAKĀM STARP BERNI UN CĪRICHI . . . (6)

Liekas, Šveice būtu pats pasaules centrs, jo tur vienkopus ir tik daudz dabas un kultūras skaistuma. Vismaz tā ir Eiropas centrs. Tiešām, jaukāku zemi grūti iedomāties. Un šis jaukums pievelk tūristus. Taču Šveices zemnieka darba cēliens no kalna uz kalnu nav nemaz tik ideāls, un tomēr viņš to nekādā ziņā nemainītu ar citu vieglāku darbu. Cilvēki Šveicē varbūt vēl vairāk saauguši ar savu zemi kā mēs. Vēsture liecina par iezemiešu varenajām cīņām ar iebrucējiem, jo kalnu apdzīvotāji arvien bijuši darbīgi un turīgi. Tikai viņu svētajam brālim Nikolajam no Flües izdevās apvienot Šveices dažādās tautības un nodibināt paliekošu mieru. Kopš tā laika Šveici vairs nav postījušas kaŗa vētras, un viņu rosīgie darba rūķi var nepārtraukti krāt vērtības un celt kultūru. Tāpēc Šveici tagad redzam kā vienu lielu, jauki koptu puķu un ābeļdārzu.

Ap neskaitāmiem ezeriem satupušas brīnišķīgas pilsētas, lai spoguļotos to dzīlēs. Kalnu silueti sniedz piedienīgu fonu un palīdz veidot ēnu rotaļu rāmajā ūdens spogulī. au cik reižu un cik gadu „visa pasaule" pulcējas Ženēvā. Taču Tautu Savienība izrādījās nespēcīga kāršu būdiņa — Otrā pasaules kaŗa pali to aizskaloja. Plašās kongresu zāles un viesnīcas arī tagad gaida pasauli ciemos. Bet reti tur iegriežas pašreizējie lielie, jo klusums, šķiet, tiem kļuvis bīstams. Pasaule šodien pazaudējusi īsto centru, jo veidojas divi jauni centri, kur pulcējas pašreizējās abas pasaules: Ņujorka un Maskava. Viss šodien norit trauksmes un brāzmainības zīmē, tāpēc Apvienoto Nāciju nams bija jāceļ Ņujorkā. Vai tas tā bija jādara, kas to lai izšķir?! Taču uzcelts tas ir. Un Ženēva tika aizmirsta . . . Šodien tur pulcējas dažādi kultūras kongresi un izstādes. Bet arī kultūras izdarības šovasar tur izpostīja „četru lielo" politika.

MODERNA ROMANTIKA PAULA KLĒ IZSTĀDE BERNĒ

Šveices galvaspilsēta šovasar pievilka ar vēl nekur neredzētu Paula Klē (Klee) gleznu izstādi. Pirms pusotra gada St. Gallenā bija Klē izstāde ar 402 darbiem Šovasar Bernē bija savākti kopā 756 darbi. Tādu rekordu neviens necerēja.

Kādreiz Pauls Klē izteicās par savu kollēģi Noldi, ka tas līdzinoties „zemāko regionu daimonam", tas varbūt arī visai raksturīgs mākslinieka iezīmes tvēriens. Nolde nepalika atbildi parādā un deva savu spriedumu par Klē māksliniecisko iezīmi un nosauca par tauriņu debess zvaigžņu visumā. Tas liekas ļoti atbilstošs raksturojums, jo mākslinieka fantazijai tiešām nav robežu. Neparasti īpats ir šis mākslinieks, kuru šodien pazīst visā pasaulē. Viņa gleznas ir sapņu, pasaku un mītu dzejoiums krāsās. Starp modernajiem, Klē ota ir visfantastiskākā ar romantikai raksturīgiem elementiem. Tas rāda, ka arī modernisms un vispār neviens virziens nav iedomājams pilnīgi bez romantisma piedevas. Neizdibināma ir Klē mākslinieka daba, viņš smeļ un dzer no dažādām dimensijām un laikiem, rada jaunas un uzbur sen aizmirstas vecās formas.

Bet savā fantazijas rotaļā Klē dažkārt aizsapņojas kā bērns rotaļā un tā radījis tik vienkāršus kā bērna roku vilktus zīmējumus, kuri tik maigi aicina pazaudētajā bērnības paradīzē ar tauriņa spārnu krāsām. Mākslinieks rada dabai un visai dzīvajai radībai, viņš saista tos visuma spēlē ar katra īpato esmi un uzdevumu, jo tikai kopiedirbē iespējama visuma harmonija. Tā Klē mākslinieciskā ievirze atmodināja sen aizmirsto zilo romantikas puķi, kas arī pašreizējā skarbajā laikmetā vēl zied un skurbina pat moderno cilvēku. Ar savu dvēseliskumu Klē pārvarēja modernisma chaosu. Pašreiz Klē visvairāk izstādītais un diskutētais modernists, kuru pat Pikaso brutālitāte nevar pārspēt. Lūk, dvēseliskums tomēr augstākā iezīme absolūto vērtību skalā!

Ja iepriekšējā izstādē Klē darbi bija saistīti stilu maiņas secībā, tad šovasar Bernē tie bija sakārtoti rašanās secībā. Sākot ar sešpadsmitgadīgā skolnieka zīmējumiem līdz pēdējiem darbiem, kurus vēl paspēja uzmest raženais gleznotājs. Kaut gan tā bija plašākā viņa darbu izstāde, tomēr tā bija tikai maza daliņa no viņa radītajiem 9.000 darbiem. Tiešām, mākslinieks bija nejaušs iemaldījies tauriņš no zvaigžņu izplatījuma telpas un atnesa mums to fantastiskā raibuma teiksmu savos darbos. Savā lidojumā viņš bija drošs un pašpaļāvīgs, bet arvien pazemīgs un bijīgs pret visumu, ko viņš mums atklāja un atstāja izbrīnai un iejūsmai . . . Klē forma un krāsu pasaule universāla, bet reizē arī neparasta mūsu modernā laikmeta zīmē, ka liekas — vai tikai tās nav mūsu nakts sapņu vīzijas, ko uzmodušies vairs neredzēsim . . .

Bernes mūzejā šovasar varēja skatīt vēl Inku milzīgās valsts ziedu laika mākslas izstādi. Kā izpētīts, Inku valsts atradusies Dienvidamerikas rietumu krastā.

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIEŠU GARĪGĀ MŪZIKA KĻUVUSI BAGĀTĀKA

T. Ķeniņa Bībeles skatu „Pravietis Daniels" Toronto universitātes koris dzied 14. martā, 1. ev.lut. draudzes koris — 23. martā.

Pagājušajā vasarā komponētam Tālivalža Ķeniņa jaunākajam skaņdarbam „Pravietis Daniels" nu pienācis laiks iziet tautās, un gandrīz vienlaicīgi to sagatavojuši 2 koŗi. Angļu valodā pirmatskaņojumā to sniegs Toronto universitātes koris, bet latviešu valodā klausītāji jaundarbu pirmoreiz dzirdās Latviešu I ev. - lut. draudzes koŗa 5. gadskārtējā koncertā autora vadībā.

No pārrunām ar latviešu un kanadiešu koŗa dziedātājiem rodas iespaids, ka „Pravietis Daniels" ir grūtākais skaņdarbs, kāds tiem jebkad bijis jādzied. Latviešu mūzikā gan laikam nav lielākas formas vokāla skaņdarba, kas prasītu no dziedātājiem vairāk izmaņas gan vokālos dziedājumos, gan ritmiskos gājienos, kā šis. Skanraži, kas ar jaundarbu paguvuši iepazīties, tomēr ir ieskatos, ka autors vokālās līnijas veidojis melodiskā mērķtiecībā, pieturoties vairāk pie diatoniskiem gājieniem, lai arī harmonijā netrūkst ne disonanču, ne pēkšņu modulāciju. Ērģeļu faktūra veidota orķestrāli un bieži no vokālām partijām neatkarīgos zīmējumos. Mūzikai daudz kopīga ar citiem T. Ķeniņa pēdējā laika skaņdarbiem, kā klavieru trio, vijoļsonātas, čello svītas, koncerta divām klatvierēm un kantātes „Kurzemes kareivim". Pats autors stāsta, ka jauno skaņdarbu viņš rakstījis ar lielu sajūsmu un teksta bibeliskā gaisotne un garīgais spēks devuši vajadzīgo noskaņojumu, lai skaņās izteiktu pacilātību, apbrīnu un paklausanos Dieva varenībai.

No klasiskiem skaņdarbiem šajā jomā, T. Ķeniņu visvairāk ietekmējuši Bacha „Lielā Mesa" si-minorā un Hendeļa „Mesija", bet no 20. g. s. mūzikas — Stravinska „Psalmu simfonija" un Honegera „Ķēniņš Dāvids". Vadoties ar pazīstamā Žaņa Kokto aforismu — „lielie meistari ir neatdarināmi — tādēļ centīsimies tos atdarināt" — T. Ķ. nav baidījies arī no vienas otras imitācijas, tieši garīgās noskaņas plāksnē.

Skaņdarba centrālais sižets ir notikums, kas apcerēts Daniela II grāmatā par ķēniņa Nebukadnecara sapni, bet galvenā pamatdoma — ticība Dieva spēkam un varai. Nebukadnecars redz sapni par briesmīgu tēlu ar zelta galvu un māla kājām, kurš tiek sasists un kuŗa vietā izaug milzīgs kalns. Bābeles gudrie ķēniņam nemāk šo sapni izstāstīt un, lai viņus pasargātu no valdnieka dusmām, Daniels lūdz Dieva žēlastību, lai uzzinātu sapni un tā nozīmi. Dievs Danielam to atklāj, un nāk paregojums par dažādu valstu rašanos un sabrukumu, kamēr pēdējā — Dieva valstība — pastāvēs mūžīgi. Orātorijveidīgajam darbam ir 2 posmi, un tas bagāts gan drāmatiski spraigām pasāžām, kā Nebukadnecara (baritons) duetā ar burvjiem (vīru koris), ķēniņa dusmu izvirdumā („Par to ķēniņš bija dusmīgs"), vai hendeliskā finālā „Tā sadauzīs drupās". Garīga sajūsma un cieša pārliecība Dieva spēkā dominē pirmās daļas nobeigumā altam (Daniels) un korim „Slavēts tā Kunga vārds", kā arī kontrapunktiski klasiskos otrās daļas fragmentos „Viņš devis tavā rokā" un „Šajos laikos Dievs uzcels valstību". Komponists saka, ka mūzika rakstījusies ar vieglu spalvu, bet lielākās raizes sagādājusi Bībeles teksta piemērošana divās valodās (latviešu un angļu) un skaņdarba izdošana iespiedumā.

Komponists bija aicināts 5. martā Uuniversitātes korim pastāstīt par „Daniela" rašanos un savas mūzikas aistētiskiem principiem. T. Ķeniņš noliedza, ka komplicētā rakstības technika darināta tīšu prātu, lai atskaņotājiem radītu liekas grūtības vai būt modernam „par katru cenu". Autors izteica domu, ka mūzikā jāizsaka tikai savas patiesākās izjūtas noskaņojums, ievērojot sava laikmeta aistētiskās un psicholoģiskās tendences. Autors noklausījās koŗa mēģinājumu diriģenta prof. Dr. R. Džonstona vadībā, un atzina, ka koris gatavojies ar lielu nopietnību. It sevišķi T. Ķ. iepriecināts par Daniela lomas izpildītāju, 22 g. veco Halifaksas dziedoni Rutu Morsi, kas nule kā uzvarējusi Kivanis mūzikas festivāla sacensībās un sarežģīto partiju veic ne tikai bez grūtībām, bet ar lielu izteiksmi un pārliecību. Baritonu dziedās Toronto dziedonis Malkolms Rasels, pie ērģelēm Barbara Viliamse. Toronto universitātes koŗa koncerts notiks „Convocation Hall" (Carlton tramvaja pietura pie Mc. Caul), ceturtdien, 14. martā, plkst. 8,30 vak.; ieeja brīva. T. Ķeniņš ir pirmais Mūzikas fakultātes mācības spēks, kuŗu universitātes koris pagodinājis, aicinādams rakstīt lielāka apmēra skaņdarbu. Domājams, koncertā ieradīsies arī daudz latviešu klausītāju, kurus interesēs noklausīties, kā latviešu mūzika skaņdarbs skan kanadiešu koŗa un mākslinieku atskaņojumā.

V.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

ROMĀNS

71. turpinājums

Nē, tiešām. Viņš neprata uzvesties. Krietnu un labi audzinātu starpā viņš neprata uzvesties. Viņš jau gribēja celties un mēģināt izslīdēt no zāles, lai neviens viņu nepamana, un lai vēlāk nevienam viņa dēļ nav svešo viesu priekšā jākaunas, bet kaut kas runātāja nākamajos teikumos sasaistīja viņa uzmanību, un viņš palika.

„Bezspēcīgās sāpēs mēs drebam, redzēdami, ka par mūsu taisno lietu paceļas tikai reta un bailīga balss. Mēs zinām, ka uz mums raugās latviešu acis no aizjūŗas, no mājām; mēs zinām, ko viņi cer un sagaida, un mēs viņiem varam liecināt: tā tas nepaliks! Mēs varam apliecināt, ka reiz nāks diena, kad sarkanā varmākas varai būs gals, kad deviņgalvainajam pūķim nocirtīs pēdējo galvu, un kad mēs, trimdas smago nastu nolikuši, varēsim atgriezties mājās. Mēs zinām, ka netaisnība nevar pastāvēt mūžīgi, ka tas, kas mums netaisni atņemts, nozags un nolaupīts, jāatgūst; ka visa mūsu tauta kā viens vīrs gaidīt gaida, lai kāds uzminētu gaismas pils vārdu, un lai tā, saucēja saukta un tautas sirds asiņu aicināta —"

Kāda vēlīna nācēja ātru, klusu soli ieslīdēja zālē un steidzīgi aizgāja Imantam garām uz priekšējiem soliem.

„— — celtos no dzelmju pusnakts dzīlēm un paceltos jaunā spožumā. Mēs zinām, ka tā mūsu tautas daļa, kas šodien pašu zemē spiesta klausīt svešiem kungiem, raida ilgu pilnus skatus pāri robežai —"

— Un Monika ir starp tiem — mana Monika . . .

„— pāri jūŗām mūsu sirdis sasaucas, jo tur palika mūsu tēvi un mātes, brāļi un māsas, vīri un sievas —"

— Kad es kādreiz varēšu izlabot, ko viņai nodarīju? Viņa man uzticējās, bet es viņai . . . nē, nevajadzēju viņu atstāt — nevajadzēja . . .

Skats pārslīdēja krēslu rindām un apstājās pie nacionālajiem karogiem uz skatuves — nevajadzēja? Ko tad vajadzēja? Vajadzēja palikt un — nosmakt?

Bet kas tā bija, kas aizgāja garām? Tik pazīstama gaita, tik zināms solis? Kur viņa palika? Nosēdās tieši aiz Ziemeļa?

Runātāja balss bija sakāpināta, uzruna tuvojās noslēgumam, pēdējiem teikumiem vajadzēja klausītājus sajūsmā aizraut un pacelt:

„— un tāpēc mēs visi, visa mūsu tauta šodien garā aizstaigājam uz mūsu brāļu kapu kopām, pie mūsu varoņu dusas vietām — vai nu tās ir Brāļu kapos Rīgā, Volchovas purvos, pie Staļingradas, Prūsijas mežos vai Kurzems laukos, un zvēram: tā tas nepaliks! Ko jūs sākāt, mēs pabeigsim; pabeigsim ar to pašu lūgšanu sirdīs, kuru skaitot, jūs atdevāt savas dzīvības: Dievs, svētī Latviju!"

Kā viens vīrs sanākušie piecēlās kājās, un droši un spēcīgi atskanēja tautas lūgšana — svešā zemē, svešā mājā.

Imants nevarēja dziedāt — jau otro reizi šodien viņš kaklā juta spiedienu, kādu nebija jutis kopš ilgiem, ilgiem gadiem. Kaut arī runātāja runā bija daudz neīsta, daudz skaļuma un tukšu frāžu, — pati iespēja, ka šādu runu drīkstēja nesodīts runāt, aizgrāba un pacilāja.

Bet kas bija tā, kas pirmīt aizgāja garām un nosēdās aiz Ziemeļa? Himnu dziedot, viņa sakustināja plecus — vispirms vienu, tad steidzīgi otru. Bija tikai viena vienīga, ko viņš pazina, kas iekšēja saviļņojuma, apjukuma vai satraukuma brīžos izdarīja šādu kustību. Bet Inta bija mazāka un šaurāka.

Viņš mēģināja paliekties, lai kaut drusku no sāniem varētu ieskatīties stāvētājas sejā, bet Ziemelis, himnai beidzoties, palieсās atpakaļ un, acīmredzot, aicināja viņu sēsties sev blakus. Viņa piecēlās un nosēdās starp pilsētas vecāko un Ziemeli un līdz ar to pazuda Imanta skatam. Tā tātad bija Ziemeļa kundze.

Dīvaini — kā viņam šai brīdī, kad domas ar visu spēku kavējās pie Monikas, bija ienākusi prātā Inta?

Katedrā pašreiz bija uzkāpis Ziemelis. Vairākkārt paskatīdamies un paklanīdamies pilsētas vecākā virzienā, viņš kaut ko runāja angļu valodā — viņš to tātad apsveica ar ierašanos un bija aicinājis runāt, jo, noklausījies Ziemelī, uzrunātais smaidīdams pieliecās Ziemeļa kundzei, kaut ko tai pačukstēja un tad piecēlies izgāja sapulcēto priekšā. Ziemelis apsēdās savā vietā.

Pāris krēslus pa labi no Imanta divi sievietes skaļi sačukstējās. Tā viņas ar maziem pārtraukumiem bija darījušas visu laiku, bet kamēr viss norisa latviski, Imants viņas neievēroja. Tagad, pilsētas vecākā runas laikā, no kuras viņš nesaprata ne vārda, viņš ieklausījās runātājās vērīgāk.

Paskatieties vien," mazākā, apaļākā ar sārto seju un drusku izvalbītām acīm čukstēja lielākajai, kas savu kažoku bija gan noģērbusi, bet tad kā apmetni pārsviedusi pleciem, „paskatieties, Grauduma kundze: tā ir, kā teicu. Kā nāca, tā nosēdās tieši blakus!"

„No sākuma jau tikai aiz muguras, Vagulāna kundze. Vēlāk pārsēdās."

„Vai nav vienalga — tūlīt, vai vēlāk? Tad jau nav brīnums, ka Ziemeļa kundze pati nenāk! Es jau domāju — kur nu uzreiz silma!"

— Tātad tā tomēr nebija Ziemeļa kundze. Tā bija kāda cita. Kāda, ko Imants nekad agrāk nebija redzējis, bet kuŗas gaita un plecu kustības bija neredzēti līdzīgas. —

Un pēkšņi svešā paliecās atpakaļ, lai kaut ko teiktu kādam, kas sēdēja aiz viņas otrā rindā.

Kā tumšā logātā priekšējās rindās sēdošo pleciem Imants ieraudzīja dziļas, dzidras acis, maigi sārtas lūpas, drusku spītīgi izliektu pieri un mazliet uz augšu sarauktas uzacis.

Viņš piecēlās, pastūma krēslu sāņus un izgāja no zāles.

„Lempis!" viņš dzirdēja aiz sevis spriedumu par sevi un tikai tagad iedomāja, ka kaltie zābaki uz cietā parketa sacēla troksni, un ka pašreiz pilsētas galva apsveica latviešus viņu valsts neatkarības svētkos.

Garais gaitenis bija tukšs, un viņa soļi dīvaini skanīgi atbalsojās tā sienās.

Inta — Inta — Inta —.

Un viņai blakus kāds cits.

Kāds, kuŗa sieva Intas dēļ palikusi mājās.

Un viņš?

— Kāds, kas atradis savu pirms vienpadsmit gadiem zudušo sievu, bet kuŗa sieva pašreiz atradās aiz okeana, aiz divi kontinentiem. Sieva, kam viņš pat nebija devis sava īstā vārda, bet kas viņu mīlēja tik ļoti, kā ļāva doties brīvībā, pati paliekot ķīlām.

Un tagad?

Kas būs tagad?

Viņš pat nedrīkstēja iet citu ļaužu pulkā Intai klāt un teikt: Inta, te es esmu. Es — tavs vīrs.

Jo viņš ne tikai vairs nebija viņas vīrs, viņš arī vairs nebija Imants Straumēns.

Viņš bija — Valdis Grants.

Ne tikai viņam, bet arī Intai varēja draudēt briesmas, ja kāds uzzināja viņa īsto vārdu.

Viņš pēkšņi sāka smieties — skaļi, nesavaldīgi.

— Par ko es bīstos? Par Intas drošību? Par tās sievietes drošību, kas kādai citai atņēmusi vīru? — Kas viņam daļas par šo sievieti?

Ko viņš te vēl gaidīja?

Aiz durvīm zālē dzirdēja kori dziedam. Par ozoliem pie Baltijas jūŗas, par to, ka mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē, par bāŗa bērnu, kas lūdz, lai saulīte ietu drīzi pie Dieva un dotu svētu vakaru, par — (Turpinājums sekos)

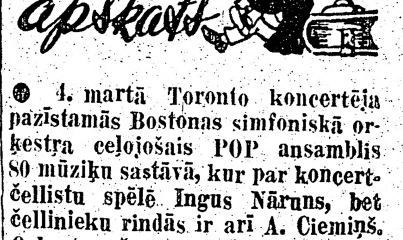

● 4. martā Toronto koncertēja pazīstamās Bostonas simfoniskā orķestra ceļojošais POP ansamblis 80 mūziķu sastāvā, kur par koncertčellistu spēlē Ingus Nāruns, bet čellinieku rindās ir arī A. Ciemiņš. Orķestŗa šefu A. Fīdleru jūsmīgi sumināja plašās Maseja halles lielais klausītāju pulks, izprasoties piedevas.

● Elzas Drujas-Foršū darbu izstādi atklāja 3. martā French Art Center galerijā, Ņujorkā. Izstādī 24 darbi, no kuŗiem daži jau pārdoti atklāšanas dienā. Izstāde turpināsies līdz 17. martam.

● 6. martā kanadiešu pianiste Rašele Kovalo savā kārtējā CBC raidījumā „Klavieru mūzika jauniem pianistiem" atskaņoja un komentēja T. Ķeniņa skaņdarbu „Rondino" (Gordon V. Thompson apgāds).

Zīverta viesizrādes Austrālijas lielākajos latviešu centros tomēr sarežģījusi pēkšņa mākslinieka saslimšana, kas liedz viņam pašam piedalīties izrādēs. M. Zīverts saslimis ar žults izplūdumu smagā formā, un viņa lomai izrādēs ātrumā sagatavo aizstājēju.

PAZĪŠANĀS ZĪME LATVIEŠIEM

Šo zīmi var piestiprināt arī pie māju stikla durvīm. Tā izskatās glīta arī ievietota stikla ietvarā. Tās cena ir tikai 25c. Pasūtināt pie J. E. Breikša, 174 Main W., Apt. 22, Hamilton, Ont. Tel.: JA 8-2201, un DV grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ontario, kā arī visās DV nodaļās Kanadā.

- Līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu stilos.
- Visplašākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
- Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā pie Bloor,
tel. LE 3-3884, Toronto

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto pie Grace, LE 5-6792

A EGLĪTIS — RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS-DARBNĪCA
IERĪKO TV ANTĒNAS.
Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

ELZAS PĒRKONES grāmata
SKAISTUMA NOSLĒPUMI
dod padomus
1. SIEVIETEI
2. VĪRIETIM
3. JAUNAI MEITENEI
Cena iesietai $4.75. Pieprasiet
ELZAI PĒRKONEI, 61 Charles St. W., Toronto 5, Ont., Canada.
Tel.: WA 1-9011, un savā grāmatnīcā.

Kungu un dāmu apģērbus
no labākajām angļu drānām ar astru drēbi, kamieļvilnas audekliem un satina odeņiem. Pie manis varat lēti iegādāties drānas un rēm pagatavoju īsā laikā par zemām cenām. citus drēbniecības piederumus sūtīšanai uz dzimteni.
387 Milverton Blvd., Toronto. Tel. GE 6813.

Pieņemu tikai darbdienās no plkst. 9—21, sestdienās no plkst. 9—16.

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

DIRECT PARCELS SERVICE
813 Queen St., W., Toronto, Ont. EM 4-4893
Nosūta saiņus uz Latviju un citām Padomijas zemēm.
Ātra un laba apkalpošana. Garantēta saņemšana.

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q., Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

Dr. JĀNIS REKAI — chirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI — iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietavietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2066 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:
laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ KANADĀ
DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto 2-B, tel. EM 8-0792
JUMS PIEDĀVĀ SEK. JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. MEŽAKS, A. KOPMANIS — GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS — $2.25
JANIS KLIDZĒJS — Cilvēka bērns, romāns — $3.75
KONSTANTINS RAUDIVE — Sapņi un īstenība — $2.00
KNUTS LESIŅŠ — Aklā iela, Noveles — $2.60
J. TORVALDS — Tādas bija beigas, Romāns — $3.50
RITA LIEPA — SVEŠĀ VASARA, Romāns, cena — $3.50
Z. LAZDA — Saules koks, Dzejas — 3.80
I. KARULE — Raibā vasara, Romāns jaunatnei — $2.80
A. ŠMITS — V. ČIKA — Sporta Latvija — $3.80
AD. ŠILDE — Pa deportēto pēdām, Latvieši vergu darbā — $3.80
A. G. KRONINS — TIRANNS, Romāns, cena — $5.20
J. KLIDZĒJS — DŽENITORS, Romāns, cena — $4.00
G. KRONINS — DEBESS VALSTĪBAS ATSLĒGA, Romāns, cena — $3.80
EDV. VIRZA — Kārlis Ulmanis — $2.80
ĢIRTS SALNAIS — UGUNS AVOTI, Romāns — $6.40
AIDA NIEDRA — PIEKTAIS BAUSLIS, Romāns — $2.80
M. ZEBERIŅŠ — Pūra pūķis un trīs sievas, Romāns — $3.40
ČARLZS MORGANS — NOTIKUMS UPES LĪNIJĀ, Cena — $3.25
K. ZARIŅŠ — Dzīvība un trīs nāves, Romāns — $3.60
PLKV. V. JANUMS — MANA PULKA KAUJU GAITAS, Cena — $4.00
Majors J. KILITIS — ES KARĀ AIZIEDAMS, Atmiņas — $4.00

kā arī: ŽURNĀLUS, SKAŅU PLATES, GRĀMATU ZĪMES u.t.t.
Uz rakstveida pieprasījumu izsūtām pa pastu uz pēcmaksu (COD).
Pasūtinājumus lūdz nodot laikus.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Latviešu centrālai komitejai Vācijā — (21a) Augustdorf b. Detmold, Wohnstaette, Bl. 9, ir ziņas zemāk minētajām personām no viņu piederīgajiem:

Jānim, Paula d., Puriņam no Lauberes pag.; Ernestam Kuskam no Suntažiem; Uldim Lediņam, dz. apm. 1922. g.; Konstantīnam Mežotam; Augustam, Jāņa d. Kūlainim, dz. 1904. g.; Maigonim, Augusta d., Kūlainim, dz. 1927. g.; Viktoram Jucēvičam; Andrejam Ēvaldam Smaleisam, dz. 9. 1. 1924. g.; Kārlim Gūtmanim, dz. 28. 9. 1920. g.; Hildai Legdiņai vai Legzliņ, dz. Hauka, dz. 1908. g.; Miervaldim Milleram, dz. 20. 12. 1927. g.; Mirdzai Olitai, dz. Birne, dz. 25. 11. 1923. g.; Nannijai Grekstei, dz. Gorodecka, dz. 1917. g.; Babettei Blicavai, dz. Ring, dz. 23. 10. 1918. g., Ilgvaram Krūmiņam, dz. 24. 12. 1924. g.; Robertam Kartenberkam, dz. 1900. g. janv.; Fricim Grietēnam, dz. 10. 10. 1905. g.; Jēkabam Arturam Voldemāram Kreijam, dz. 10. 9. 1911. g.; Evaldam, Olgai, Ilgai, Birutai un Liai Jansoniem; Eduardam Kalnbērziņam, dz. 2. 6. 1928. g.; Bruno, Hermaņa d., Harja (Arājs?), dz. 13. 11. 24.; Ernestam Kristbergam, dz. 1919. g. aug.; Robertam un Almai Hiršiem (Rīgas Audums); Ērikai Cielēnai; Rolfam Hofmanim, dz. 5. 4. 1886. g.; Jānim Kondarovskim, dz. 13. 5. 1922. g.; Jānim Kampmanim, dz. 1902. g.; Austrai Geistautei, dz. Jansons; Helēnai Luizei Koretckai, dz. 26. 10. 1900.; Robertam Enkuzim, dz. 1924. g.; Augustam Ivram Baltzaram, dz. 3. 8. 1921. g.; Lūcijai Jakobsonei, dz. 31. 12. 05; Pēterim Kuģim, dz. 22. 8. 1906. g.; Fricim Rūdolfam Alksnim, dz. 29. 6. 1926. g.; Jānim Kuzmicam, dz. 18. 6. 1916. g.; Jānim Priedītim, dz. 28. 1. 1926. g.; Aleksandram Riekstiņam, dz. 1900 g.; Valerijai Riekstiņai, dz. 15. 1. 1915. g.; Dzidrai Straumei, dz. 20. 10. 1920. g.; Raimondam Ādolfam Ceirim (Šeiris), dz. 5. 12. 1925. g.; Valijai Poremskajai, dz. Martini, dz. 14. 12. 1819. g.; Jevģenijam Romanovskim, dz. 16.—21. 5. 1915. g.; Elīzei Hertai Dinsbergai, dz. 17. 1. 1902. g.; Kirai Laugalei, dz. 1. 1. 1904. g.; Rutai Valerijai Tabačnikai; Leonam Zgouromalim, dz. 27. 2. 1913. g.; Elizabetei Firstai, dz. 1902. g.; Imantam Vīnkalnam, dz. 5. 10. 1926 g.; Lilijai Neimanei, dz. 7. 7. 1901. g.; Albertam Veikertam, dz 4. 1. 1912. g.; Voldemāram Cementim, dz. 11. 4. 1925. g.; Goldai Bermanei; Vērai Kļaviņai, Jāņa m.; Paulam Gunāram Rudzītim, dz. 22. 5. 1927. g.; Antonam Štekelim, dz. 1924. g.; Paulam Brunavam, dz. 25. 12. 1910. g.; Marijai de Olberts, dz. 7. 6. 1885. g.; Vidvudam Vīksnam, dz. 29. 5. 1926. g.; Ievai Raisterei, dz. 24. 8. 1936. g.; Emīlijai Lasmanei, dz. 1879. g.; Lidijai Reisdorfai, dz. 1894. g.; Ērikai Reisdorfai, dz. 1921. g.; Ādolfam Straupem, dz. 1911. g.; Ilonai Starkei, dz. 1915. g.; Nikolajam Neimanim, dz. 1917. g.; Alfonsam Abelniekam - Āboliņam, dz. 16. 5. 1928.; Eleonorai Blauai, dz. 1915. g.; Lonijai Rozentālai, dz. 1915. g.; Ernai Kapeikai, Arvīdam Riškusam,, dz. 29. 6. 1906. g.; Verneram Otomaram Asenim, dz. 14. 5. 1922. g.; Martai Šmitei, Agnesei Kelmei, dz. 1914. g.; Leopoldinei Bergmanei, dz. 7. 7. 1912. g.; Minnai Bergmanei, dz. 1891. g. jūlijā; Katerīnai Caunei, dz. 21. 8. 1895. g.; Elzai Eiženijai Valterei, dz. 28. 4. 1922. g.; Jānim Andrejam Silam, dz. 17. 12. 1913. g.

Rakstot LCK, lūdz pievienot starptautiskos pasta kuponus atbildes vēstulei.

(Turpinājums sekos)

PĀRDEVĒJA VAJADZĪGA PAVASARA DELIKATEŠU veikalam,
361 Roncesvalles Ave., Toronto.
Pieteikties personīgi.

Medikamentus AR GAISA PASTU
nosūta jūsu piederīgajiem uz Latviju u. c. padomju zemēm
GALDIŅA APTIEKA
19 St. John's Rd., Toronto. Tel.: RO 2-9543 RO 9-0413.
Saņemti lielā izvēlē jaunākie angļu vilnas audumu un vasaras drānu paraugi.
Kopā ar medikamentiem var sūtīt arī drēbes, apavus un pārtiku.
Palētinātas cenas. Ātrākais ceļš no Anglijas un Zviedrijas.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. LE 1-5665
Griezti ziedi un ziedu sakārtojumi katram gadījumam.
Podu puķes, zaļumu stādi un palmas.
Sudraba rotas lietas.
PIEGĀDE MĀJĀS. TEL. MĀJĀS RI 5213

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
533 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

DRĒBNIEKS
J. GRĪSLIS,
564 PALMERSTON AVE., TORONTO
TEL.: LE 6-1890

Grāmata par Latviju, bagātīgi illustrēta, liela formāta
CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA
Pieprasāma apgādā un visās korrektajās grāmatnīcās.
LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, USA

VARIETY TEXTILES
984 DUNDAS ST., W. TEL.: LE 6-7394
Ja Jūs sūtāt sainīšus uz Eiropu, tad tekstilpreces iepērciet mūsu veikalā „VARIETY TEXTILES". Mums ir plašā izvēlē dāmu kostīmu drēbe, kleitas u. c. Priekš vīriešiem uzvalku, mēteļu drēbe u. t. t.
ZEMAS CENAS.

APGĀDS TRĪS ZVAIGZNES
vēlas atpirkt no Latvju Enciklopēdijas abonentiem, kuri iesākto abonēšanu vēlāk pārtrauca, 1.—15. burtnīcas, arī atsevišķas burtnīcas: 3., 5., 6., 7. un 8., lai varētu saformēt vēl dažus LE komplektus.
Bijušie abonenti, kas būtu ar mieru burtnīcas pārdot, lūgti griezties šai lietā pie pārstāvja
PROF. P. ĶIKAUKAS,
98 Sussex St., Hamilton, Ont., Canada

Pieņemam pasūtinājumus audumiem
Vienmēr krājumā:
latviski spilveni un sedziņas

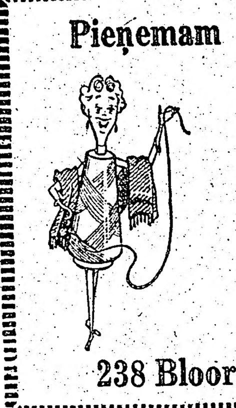

HANDWEAVING Studio
238 Bloor St., W, Toronto Velta Vilsons
Tel. WA 2-1315

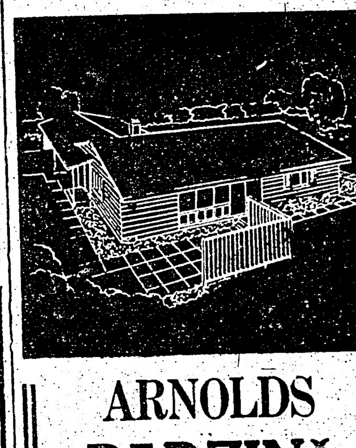

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
REAL ESTATE
INSURANCE • MORTGAGES
316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto
Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.
— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
pārstāvis: V. SKUJA.
FARMAS: HUGO OZOLIŅŠ,
Tel. 2R2 GRAND VALLEY

Gleznotājs
ERVIŅŠ ŪDRIS
126 Emery St., West, London, Ont., Canada,
pārvērš jūsu dzimtenes attēlus: mājas, dārzus, pagalmus, ainavas
EĻĻAS GLEZNĀS
uz iztur. Masonite pamata. Liel. 19 x 24 collas; cena $45—$60.
Atrakstiet. Aprunāsimies.
Nosūtīšu paraugu uzņēmumus.

Vai vēlaties apdrošināties?
Mēs jums varam pakalpot!
MICHAEL BELZA
CANADIAN INSURANCE SERVICE
pārstāvis
DZĪVĪBAS — UGUNS — AUTO un SLIMĪBU apdrošinājumi.
Tuvākai informācijai lūdz zvanīt EM 6-9551 darbā CH 4-5855 mājās, Toronto

BRUCE D. PALMER
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
229 YONGE ST.,
Room 208, EM 4-8141, Toronto

A. KERSON
IGAUŅU JURISTS
229 YONGE ST., Room 208, EM 4-8141, vakaros MA 6141
Runā vāciski un krieviski

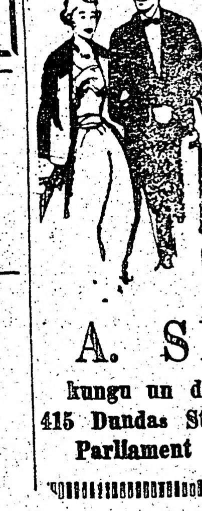

UZMANĪBU, 1001 DRĒBJU PARAUGI!
Ja drānas sūta uz Latviju, pazemināta cena, Pieņemu darbu no pienesta materiāla. Garantēts darbs. Tīra un krāso.
A. SILAVS
kungu un dāmu drēbniecība, 415 Dundas St. E., Toronto (pie Parliament St.), tel. EM 4-0089

laikā viņiem neizdevās no tiem at- pārliecinājās, ko ... ir atnesusi Latvijas Sarkanais Krusts

OSKARS PERRO

LE 5-5555
REAL ESTATE
1597 BLOOR ST., WEST
TORONTO

INDIAN GROVE - BLOOR: $2.000,- iemaksa atsevišķai ķieģeļu mājai, 6 galšas telpas. Jaukā vietā, 12 min. no Bloor. Tuvākai informācijai zvanīt Jānim Veisam.

SWANSEA: $12.700,- pilnā cena šai 6 istabu dubultķieģeļu mājai. Tuvu parkam, skolām un satiksmei. Eļļas apkure, garāža, skaists dārzs. Ilggadīgas obligācijas. Zvanīt Artūram Rejam.

Pārstāvji latvieši: Žanis Bukovskis, Ņikolajs Feodorovs, Ilmārs Jankovskis, Ernests Krastiņš, Artūrs Rejs, Arnis Remters, Jānis Veiss.

D. V. T. KANADĀ

rīko š. g. 9. martā, pl. 20,00, SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ
(Carlton un Jarvis ielu stūrī)
J. AKURĀTERA 4 cēlienu komēdijas

PRIECĪGAIS SAIMNIEKS

IZRĀDI

Režisors: Dz. PŪPĒDIS — Dekorātors: K. BĒRZIŅŠ.

Ieeja $1,50, bērniem un skolēniem vecāku pavadībā ieeja brīva. Biļetes iepriekšpārdošanā DV mājā, 123 Huron St., Toronto.

Lūdz atsaukties
TAUTIETI,
kuŗa 3. martā Toronto Trīsvienības baznīcā sēdēja trešā no sola gala, ģērbta brūnā mētelī, zaļu cepurīti galvā, un aizbrauca ar Bloor tramvaju uz rietumiem.
Rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 192.

APMEKLĒJIET MŪSU VEIKALUS HIGH PARK RAJONĀ
343 - RONCESVALLES AVE - 231
Tel. LE 4-8974 — Tel. LE 4-4645

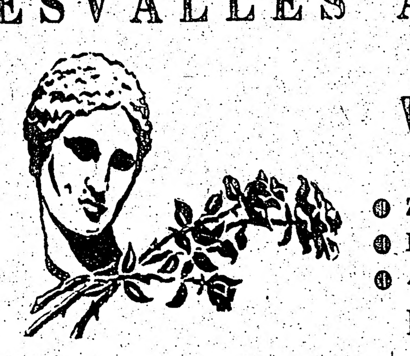

Little Riga
- Delikateses
- Cepumi, pārtika
- Latviešu grāmatas

JURIS DZEGUZE

VENUS
- Ziedi un ziedu sakārtojumi
- Latviešu keramika
- Ādas izstrādājumi

BIRUTA TĪRUMA

DV LONDONAS NODAĻAS
MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU SEKCIJA
rīko sestdien, 16. martā, 555 Dundas ielā, pl. 8 vakarā,
GADSKĀRTĒJO

ZAKU BALLI

Laba deju mūzika. Pilna bufete. Pārsteigumi.
Zaķu cepeši. Garšīgas zivis.
Ieeja $1.- Rīkotāji.

Meklē
ERIKU MATILDI DRUĢI, dzim. Skuja, dz. 1917. g. 16. augustā, un dēlu JĀNI DRUĢI, dzim. 1938. g.
Ir ziņas no dzimtenes.
Lūdz rakstīt:
E. Tiltiņš, 78 Alton Ave., Toronto 8, Ont., Canada.
Tel.: RI 5394.

VILI ŠNIKVALDI, vai atceries Ilmāru, atraksti kādreiz!
I. Brivnieks,
18 Regina Rd.,
South Norwood,
London, S.E. 25
England

KĻAVIŅŠ LĪZE
MEKLĒ MĀSAS DĒLU
JĀNI VOIKU
no Balvu pag. Smiltenes ciema. Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt uz sek. adresi: L. Kļaviņš, 120 Ewelyn Cres., Toronto, Ont., Canada.

Tautiešus Vācijas nometnēs redzēsit
FILMĀ,
ko rādīs māc. A. Klaupiks no Vašingtonas, kas pats apmeklējis šīs nometnes un izdarījis uzņēmumus uz vietām, ja atnāksit
PIEKTDIEN, 15. MARTĀ, PL. 8 VAKARĀ
Walmer Road angļu baptistu baznīcā
Ieeja no Lowther Avenue puses
(pie Bloor West un Spadina Road)
Visi tautieši aicināti un ielūgti!

DV NAMĀ 3.stāvā izīrējamas 3 nemēbelētas istabas un virtuve ar gāzes plīti. Nav iebildumu pret bērniem. Zvanīt dienā tel.: EM 8-0792, vakaros tel.: EM 6-0101, Toronto.

IZĪRĒJAMAS 3 istabas un virtuve Bloor - Brunswick rajonā. Zvanīt WA 3-1772, svētdienās LE 3-5851, Toronto. (207)

BROADVIEW - DANFORTH rajonā izīrējamas 2 istabas un virtuve. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā un sestdien visu dienu GE 5087, Toronto.

IZĪRĒJAMA istaba un virtuve ar vai bez mēbelēm, ezera tuvumā. Zvanīt OX 9-7494, Toronto.

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba ar verandu kungam vai dāmai. Vārīšanas iespējas. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā tel.: GE 3616, Toronto.

Meklē
JĀNI ČAČU
no Galēnu pagasta.
Pēdējā laikā dzīvojis Rīgā, Iesaukts vācu armijā. Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt
Jānim Zeltiņam,
111 Pacific Ave., Toronto, Ontario, Canada.

Māte Latvijā meklē dēlu
KURTU VĪGANDU,
kuŗš no Vācijas izceļojis uz Austrāliju, bet 1952. g. Austrāliju atstājis; kur atrodas tagad—ziņu nav.
Rakstīt:
Mrs. Anna Strauss,
Veblen, S. Dakota, U.S.A.

VITĀLI PUDZI
meklē
J. Pastars, 37 Rykert Str., St. Catharines, Ont. Canada

Meklē
JĀNI GRAUDIŅU
no Valmieras pag. Limbēniem.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt
Robertam Graudiņam,
43 Langley Ave.,
Toronto, Ont.,
Canada.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto
Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem • Bagātīgā izvēlē griezti ziedi • Podu puķes. • Zaļumi un tropiskie stādi. Tautiski izstrādājumi. • Keramika.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus
Mēs piegādājam mājās

Dr. MICHAEL BALKANI
speciālists sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā.
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniecs
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Kā nodrošināt naudu
UN PELNĪT 3¼%

Prasiet mūsu "New Canadian Service" pēc George Forstner. Viņš jums paskaidros daudzās priekšrocības, kādas dod National Trust krājkonts.

Visupirms—jūsu nauda ir absolūtā drošībā. Otrkārt — par savu naudu jūs saņemsit jaunos, augstos 3¼% Treškārt—jūs varat krāt "pa pastu".

Sazinieties ar Mr. Forstner mūsu birojā King ielā (tuvu pazemim) vai zvaniet viņam EM 4-9141.

Viens no pirmajiem financiāliem iestādījumiem Kanadā.

20 King St., E. — National Trust COMPANY LIMITED — EM 4-9141

ALBERT'S DELICATESSEN
Latviešu pārtikas preču veikals
875 BROADVIEW AVE. (pie Gerrard), Toronto, tel. RI 4478
Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē, kā arī visus citus produktus un delikateses.
Visu šķirņu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pasūtinājumu no labākām baltiešu un vācu konditorijām
atvērts no plkst. 7,30 — 9,30 vakarā. ALBERTS JAKUBAITIS

DĀMU FRIZIEŖSALONS
OLGA SVETULEVIČS
2231 Dundas St., W. Tel. LE 4-4644, Toronto

LIELS PALĪGS BĒRNU ATRADINĀŠANAI NO KOMIKU LASĪŠANAS
ir Daugavas Vanagu izdotā bilžu grāmata
GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS
Grāmata dabūjama visās grāmatnīcās.
ASV galvenais pārstāvis ir — O. Diķis, R 2 Waverley, Ohio, U.S.A.
Anglijā: DV Fonda grāmatnīcā, 72 Queensborough Terrace, London, W., 2, England,
Kanadā: DV grāmatnīcā, 123 Huron St.. Toronto, Ontario.
Grāmatas cena Kanadā un ASV $2,25 Anglijā — 17 šil. 2 p.

LATVIAN CHURCH GIFT PARCEL SERVICE

DRAUDZES MĀJĀ, 55 HANS ROAD, LONDON, S. W. 3, kas nodibinājās pag. gadā Londonā Latviešu draudzes māc. R. Slokenberga aizgādība, ir izveidotas 3 plašas nozares palīdzības sniegšanai tautiešm dzimtenē.

1. Zāļu pārsūtīšana. Par zālēm kopš 15. februāŗa sūtītājs vairs nemaksā muitu (35 proc.), ja zāles tiek sūtītas trūcīgai personai un tās domātas pašu vajadzībām. Pārsūtīšana, — ja tās pievieno sainim, — par brīvu. Pa gaisa pastu — ne vairāk kā 4 mārc. (2 klgr.) no 4,30 līdz 5,80 dol.

2. Lai sniegtu palīdzību naudā, pārsūta uzvalku drēbes gabalus — 3,5 jardus (3,25 metrus) dubultplati, sākot ar 35 dol. par gabalu. Slavenos angļu Burberrys uzvalku audumus, sākot ar 53 dol. par gabalu. Cenā ietilpst arī muita un pasta izdevumi. Visi uzvalku drēbju gabali ir angļu eksportprece, garantēti „Pure Wool" un „Made in England" apzīmogoti audumā. Uzvalku drēbju piederumi par 7 dol. pievienojami tai pašai pakai.

3. Birojs sagatavo pakas pēc norādījumiem ar dažādu saturu. Tāpat arī pārsūta mājās sagatavotas pakas, ja tās atsūta uz Angliju.

Pakas augstākais svars 20 mārc. (10 kg) netto. Visas pakas apdrošinātas. Pakas no Anglijas ir ceļā 3—4 nedēļas.

Pieprasiet izziņu. Drēbju paraugus izsūta pa gaisa pastu pret 1 dol. iemaksu.

PACIŅU PĀRSŪTĪŠANAS BIROJS
Draudzes mājā 55 Hans Road, London, S. W. 3

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Hempstetē, N. Y. — Longailendā, Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi Grace baznīcā, 311 Uniondale Ave: Māc. D. Grauds.

Svētdien, 10. martā, pl. 2 dienā dievkalpojums.

Svētdien, 24. martā, pl. 2 dienā dievkalpojums; pl. 3 filma.

Pūpolu svētdienā, 14. aprīlī, pl. 2 dienā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Lielā Piektdienā, 19. aprīlī, pl. 9,30 vakarā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Lieldienās, 21. aprīlī, pl. 2 dienā dievkalpojums.

DETROITĀ

Detroitas, Mich., sv. Pāvila ev. - lut. dr. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu, 10. martā, pl. 1 p.p., Holmes Methodist Church, Lincoln un Putnam ielu krust. Māc. V. Līventāls. Soliste: A. Kalniņa (sopr.).

ČIKAGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Sestdien, 9. martā, no pl. 6—7 vakarā meditācijas stunda. Pl. 7 Bībeles st. Mat. ev. 20. nod. T. Bērziņš.

Svētdien, 10. martā, pl. 10 bērnu dievkalpojums. Pl. 11 dievkalpojums O. Kalpaka piemiņai, māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola no pl. 10,30—12,20. Pēc dievkalpojuma, mācības iesvētāmiem.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2480.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

10. martā, plkst. 11, Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

17. martā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

24. martā, plkst 11 no rīta dievkalpojums.

31. martā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont. tel. LE 6-2510.

10. martā, plkst. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu Pēc dievkalpojuma iesvētes mācība.

17. martā, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā ciešanu laika dievkalpojums. Svētruna: „Kristus krusts un mūsu ciešanas".

24. martā, plkst. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā ciešanu laika dievkalpojums. Svētruna: „Kristus krusts un mūsu vaina". Iesvētes mācība.

31. martā, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā bērnu un jaunatnes dievkalpojums. Skautu vienības gada svētki.

7. aprīlī, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā ciešanu laika dievkalpojums. Svētruna: „Kristus krusts un mūsu pestīšana."

14. aprīlī, plkst. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

10. martā, plkst. 2,30 p.p., dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Svētdienas skolas sākums 1/2 stundu pirms dievkalpojuma.

Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas sanāksmju telpās.

17. martā, plkst. 2,30 p.p., Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Dievkalpojumā dziedās dubultkvartets Līga. Svētdienas skola 1/2 stundu pirms dievkalpojuma, plkst. 2-os.

Tūlīt pēc dievkalpojuma, -apm. plkst. 4 p.p., draudzes dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars baznīcas zālē ar mūzikāliem priekšnesumiem un kafijas galdu.

31. martā, plkst. 2,30 p.p., dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Svētdienas skolas sākums 1/2 stundu pirms dievkalpojuma, plkst. 2-os.

Bramptonā Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 24. martā, plkst. 1,30 p.p., Grace United baznīcā.

Māc. T. Aviks, 11 Wanda Rd., Toronto.

Toronto latviešu neatkarīgās ev. - lut. draudzes dievkalpojums 17. martā, pl. 1,30, Sv. Olava baznīcā. Var pieteikties jaunieši iesvētes mācībām. Iesvētīšana notiks jūlija mēnesī.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Hamilton, Ont.

Hamiltonā, latviešu draudzē, 18 Victoria Ave South — Sv. Trīsvienības baznīcā. Māc. E. Pavasars.

Māc. Artūrs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566; Hamiltonā, Kristus ev. - lut. latviešu draudzē.

Hamiltonā svētdien, 10. martā, plkst. 4,30 p.p. dievkalpojums; plkst. 3,30 p.p. svētdienas skola.

Svētdien, 24. martā, plkst. 4,30 p.p. dievkalpojums, plkst. 3,30 p.p. svētdienas skola; plkst. 5,30 p.p. — draudzes vakars.

Kičenerā, svētdien, 10. martā, pl. 11,00 no rīta dievkalpojums Mateja ev. - lut baznīcā

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124

Timminsā svētdien, 10. martā, pl. 15 lut. baznīcā (Spruce St.), dievkalpojums.

Sadberijā svētdien, 17. martā, pl. 15 Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums.

Kirklendleikā sestdien, 23. martā, pl. 19 lut baznīcā dievkalpojums

Virdžiņitaunā svētdien, 24. martā, pl. 13 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 24. martā, pl. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Norsbejā svētdien, 31. martā, pl. 17 lut. b-cā dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pēteŗa baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALĀ

Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q.

10. martā, plkst. 1,30 p.p. Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums.

17. martā, plkst. 1,30 p.p. jaunatnes un bērnu dievkalpojums.

24. martā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums.

Kornvalā 30. martā, pl. 7 vak., dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Eksteins.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1,50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

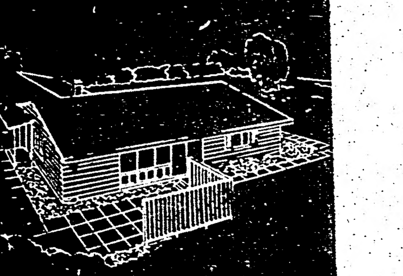

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
REAL ESTATE
INSURANCE • MORTGAGES
316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto
Pārstāvis: V. SKUJA.
FARMAS: HUGO OZOLIŅŠ, Tel. 2R2 GRAND VALLEY

LATVIEŠU DZIESMAS LUVĒNAS UNIVERSITĀTES LIELAJĀ AULĀ

Kopš piecpadsmitā gadsimta Luvēnas katoļu universitāte pastāv kā visas Beļģijas akadēmiskais centrs. Šīs universitātes stingrās mācību normas un tās augstais zinātniskais līmenis ir pazīstami visā pasaulē. Studentu skaits ar katru gadu pieņemas, jo šo universitāti beigušajiem atveras ceļš visā pasaulē. Šogad studentu skaits jau pārsniedz 11.000, starp tiem arī 800 ārzemnieki no dažādām zemēm un rasēm. Blakus intensīvajam studiju darbam, arī kultūrālā rosība pie Luvēnas universitātes ir neparasti spraiga, gan mācības spēku, gan dažādo organizāciju vai pašu studentu iniciatīvā. Šie sarīkojumi ārvien rada dzīvu atbalsi visā Beļģijas apjomā, jo šīs universitātes darbam ar dzīvu interesi seko visi Beļģijas iedzīvotāji un gara dzīves pārstāvji. Arī prese šais sarīkojumos arvien ir klāt.

„Lielā universitātes aula savos mūros ir jau uzņēmusi dažādus cilvēkus, sākot ar visizcilāko profesoru līdz studentam. Taču nesen tur piedzīvojām kaut ko neparastu. Uz Latviešu Katoļu studentu apvienības, Pax Romana locekles, ierosmi šeit ieradās trīs slavenas „bel canto zvaigznes", recenzija ievadā saka viens no lielākajiem flāmu dienas laikrakstiem „De Gazet".

Atzīmējot savu desmit gadu darbību vispasaules katoļu studentu un akadēmiķu kustībā, resp Pax Romana organizācijā, un atceroties LKSA „Dzintars" dibināšanas 10. gada dienu, LKSA „Dzintars" Beļģijas vienība bija sarīkojusi koncertu ar slavenu mākslinieku piedalīšanos augstajiem beļģu studentu labā.

Koncertu atklājot, LKSA „Dzintars" sabiedriskais audzinātājs S. Jerumanis teica īsu uzrunu, iepazīstinot klausītājus ar Latviešu katoļu studentu apvienības darbu un runājot vispār par Pax Romana organizāciju. Kā goda viesi koncertā piedalījās Luvēnas Katoļu universitātes rektors V. E. bīskaps H. Van Vaienbergs, V. E. bīskaps B. Sloskāns un Beļģijas Latviešu nacionālās komitejas priekšsēdis K. Gulbis. Starp klausītājiem bija arī vairāki universitātes profesori un vairāki mūsu tautieši.

Koncerta pirmajā daļā bija latviešu komponistu darbi un mūsu tautas dziesmās. Dziedāja Flāmijas operas soliste Rita Dzilna (soprāns) un pašreiz labākais beļģu baritons Briseles un Antverpenes karaliskajās operās Žilberts Dibiks (Dubuc). Pavadītājs pie klavierēm bija mūsu komponists Alberts Jērums.

Koncerta otrā daļā bija operu ārijas no Verdi Leonkavallo, Žiordano, Pončielli, Cilea un Masenē darbiem. Šajā daļā jau iepriekš minētajiem solistiem pievienojās Romas operas tenors Antonio Srucola Zola, kurš kritikās vairākkārt dēvēts par Benjamino Džilji pēcteci.

Runājot par solistu devumu, jāatkārto jau minētajā flāmu laikrakstā „De Gazet" teiktais: „Īstenībā mēs jūtamies necienīgi un arī nespējīgi spriest par šiem balss māksliniekiem..." Latvijā par kādu labu gājēju mēdza teikt: „Tas solo kā Dāliņš!" Šeit Beļģijā dažkārt dzird lietojam salīdzinājumu labam dziedātājam: „Tas dzied kā Dibiks." Jau tas vien norāda uz beļģu baritona popularitāti.

Mūsu soliste Rita Dzilna maz dzirdēta latviešu sabiedrībā, jo viņa saistīta citur, tāpēc jo lielāks bija prieks, dzirdot viņas balss kristalldzidros toņus, mūsu pašu dziesmās. Tas liecina, ka viņa dzīvo līdzi mūsu visu priekiem un bēdām, kaut gan saņem svešas publikas aplausus un atzinību. Lieliskā dikcijā izskanēja Ej, saulīte, drīz pie Dieva un Dzeguze kūko. Vēl lielāku iespaidu radīja A. Kalniņa Verdzenes dziesma. Uz brīdi plašā universitātes aula aizsapņojās latvisko melodiju liegumā un burvībā.

Katru latvieti pārsteidza beļģu baritona Dibika izjustais dziedājums un ļoti labā dikcija latviešu dziesmās. Liekas, par to jāpateicas viņa kundzei Annai Krūmiņai — Dibikai. Uz viņu vislabāk varam attiecināt dziesmas vārdus: „Tie, kas tālu aizklīst pasaulē, dzimto zemi karstāk iemīlē..." Tās Beļģijas latviešiem bija tik sen nedzirdētas dziesmas, jo mūsu mākslinieki šeit gaužām reti iegriežas.

Visi lielākie beļģu laikraksti kā franču, tā flāmu valodā nedalīti izcēla šī vakara programmas un mākslinieku augsto vērtību: mākslinieciskа vakara, brīnišķīgs koncerts, vienreizējs sarīkojums u. tml. Par latviešu dziesmām beļģu kritiķi izsakās ļoti atzinīgi; kā toņos, tā melodijā tās esot plašas un brīvas, labi ritmētas un melodiskas ar savu īpato skanīgumu.

Visi klausītāji bija sajūsmināti arī par slavenā Džilli pēcteci Zolu, kura balss skanīgums atgādina lielā meistara balss iespaidu. It īpaši pašu itāliešu mūzikā viņam skanēja vislabāk.

Neaizstājama panākumu daļa pienākas mūsu komponistam Albertam Jērumam, kas tieši uz šo koncertu mēroja tālo ceļu no Anglijas. Bet vienīgi tā radās šī koncerta koncentrētais atskaņojums plašās un ievērojamās auditorijas priekšā. Beļģu prese velti atzinīgus vārdus mūsu komponistam, kas „saprati̧ca" ar visiem trijiem māksliniekiem.

Tas nebija parastais koncerts ar latviešu dziesmām, jo tas bija domāts svešstautiešu publikai. Un nu preses atsauksmes rāda, ka tas viņiem paticis. Vēl vairāk — tas nedzirdēts, bet kas reizē radot vēlēšanos to atkal dzirdēt un pārdzīvot, jo šis pārdzīvojums par sevi esot kaut kas nejausti skaists.

St. Jerumanis.

Pēc iespaidīgā koncerta klausītāju aplausus saņem (no labās) soliste Rita Dzilna, beļģu baritons Žilberts Bibiks, komp. Alberts Jērums un Romas operas tenors Antonios Zola.

EIROPAS GARA UGUNIS . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

tajā ietilpusi tagadējā Ekvadora, Peru un daļa Čīles. Spāņi 1532/33. gadā Pikarro vadībā iekaroja un izpostīja šo valsti. Tagad pētnieki rok un ceļ gaismā šīs cilts kultūru. Šo izstādi rīkoja Minchenes tautu pētīšanas mūzeja direktors prof. Dr. Ubelode-Dörings ar vācu mūzeju materiāliem. Interesanti konstatēt, ka atradumi liecina par divēju mākslas stilu eksistenci: viens reālistiskais stils, kas domāts šīszemes dzīvās radības iemūžināšanai, otrs gandrīz tagadējā kubisma stilā ieturēts, kuru lietoja viņpasaules būšu attēlu darināšanai.

Māksla inkiem bija vairāk kulta ietvaros kā etruskiem. Visai interesants konstatējums, kur modernisms saduras ar aizmirstu senatni.

VILCIENĀ NO BERNES LĪDZ LUCERNAI

var pārdzīvot visu Šveices kalnu romantiku. Izbraucot no Bernes elektriskais vilciens tik viegli un skanoši nes pretī kalniem, virzienā uz Tūnas pilsētu. Apvedis apkārt Tūnas ezeram, tas iegriežas jaukajā Interlākenā un tad steidzas uz Brienci un vēl tālāk uz Zarnenas pilsētu. Un tad jau arī Lucerna vairs nav tālu. Abās pusēs atveras šīs zemes jaukums, ko pāris vārdos grūti tvert un paliekoši izteikt. Līdzīgus iespaidus atstāj vēl vienīgi brauciens caur Ronas ieleju, kur abās pusēs paceļas sniegoti kalni pat vasaras tveicē.

Lucerna ir viena no gleznainākajām Šveices pilsētām. Šī pilsēta vēl daudz saglabājusi no sava Viduslaiku izskata, bet reizē arī izaugusi par modernu internacionālu pilsētu, kas dzīvo vai vienīgi mākslām un tūrismam. Richards Vāgners savā laikā Lucernu ar tās kalnu siluetiem, vecpilsētas torņiem, mūriem un strūklakām iedomājās kā ideālu fonu saviem „Meistardziedoņiem." Lucernas ārējās rotas ir ar vairākiem fjordiem veidotais skaistākais Šveices ezers ar kalnu masīviem aizmugurē un tiešā tuvumā Pilāta kalns.

Turpinājumā: „MUZIKAS NEDĒĻAS LUCERNĀ

Kanadai pārstāvības 45 valstīs

Kanadas nozīmīguma izcelšanos pasaules apmēros gandrīz var mērot ar diagrammas līkni, kas rāda Ārlietu departamenta personāla pieauguma attīstību. 1939. gadā šī departamenta ārzemju personāls, ieskaitot vietējos darbiniekus, bija pavisam 174 personas. Tagad personu kopskaits ir 1.726.

1939. gadā Kanadai ārzemēs bija astoņas misijas un 33 ārlietu ierēdņi. Tagad departamentam ir 59 pārstāvības 49 zemēs, un tanīs darbojas 356 ārlietu resora ierēdņi.

Arī Ārlietu departamenta budžets atspoguļo šo pieaugumu: 1939. gadā tas bija zem 1 miljona dol.. 1956-57. g. budžets ir 57 milj. dolaru..

Pirms Pirmā pasaules kaŗa Kanada gandrīz pilnīgi palaidās uz britu ārlietu resoru, kas to reprezentēja visā pasaulē. Šis kaŗš pietuvināja Kanadu pasaules pārējai daļai, un laika sprīdis starp abiem kaŗiem bija Ārlietu departamenta augšanas laiks.

Kanadas nozīmīgā piedalīšanās kaŗā un starptautiskā darbība pēckaŗa laikmetā prasīja, lai tai būtu attiecīgas pārstāvības, piemērotas tās stāvoklim.

Minētajās 59 ārzemju pārstāvībās ir 33 sūtniecības, septiņi augsto komisāru biroji, četras legācijas, 11 konsulāti, divas Apvienoto Nāciju delegācijas (Ženēvā un Ņujorkā), delegācija Ziemeļatlantijas organizācijā un misija Berlīnē.

Ārlietu resora personālam ir algas, kas svārstās no $3.900 līdz $13.000 gadā, pie kam virs algas vēl izmaksā dārdzības piemaksas. Karakasa Venecuēlā ir viena no pasaules visdārgākajām galvaspilsētām, un Kanadas ierēdnis tur saņem algu $5.000 gadā plūs $2.100 dārdzības piemaksas.

Tomēr ir vēl zemes, kur Kanada nav reprezentēta. Tādas ir Ķīna, Burma, Irāna, lielākā daļa arabu valstu, Centrālā Amerika un „dzelzs priekškara" zemes, to starpā Ungārija, Bulgārija un Rumānija.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

Saulkrastu gaidu 1 gada un Jelgavas 5. skautu vienības 5 gadu svētki Niagarā

2. martā Saulkrastu gaidu un Jelgavas 5. skautu vien. bija apvienojuši savus gada svētkus ar Oskara Kalpaka 38. g. piemiņas dienu. Svētku aktu uzsāka māc. A. Voitkus ar referātu par Kalpaku. Sekoja latvisko pārbaudījumu veikušo skautu apbalvošana ar apliecībām. Nevienā sarīkojumā vēl nebija redzēts tik liels latvisko pārbaudījumu apliecību ieguvēju skaits. No pulciņa 13 dalībniekiem 12 ieguva Modrības skauta apliecības, kuras pasniedza jendas skautu inspektors vad. J. Treimanis, priecādamies un uzslavēdams lielo skautošanas interesi. Jendas sktutu priekšnieks vad. S. Leimanis apsveica abas vienības Kanadas latviešu sktutu jendas vārdā. Gaujas gaidu vien. Vp M. Šuriņa no Toronto novēlēja sekmes Saulkrastu gaidu vienībai. Mazskautu inspektors vad. E. Ozols apseica skautus, kā arī guntiņas. Rīgas 72. sk. vien. Toronto pārstāvēja vad. P. Plaudis. Tērvetes 19. sk. vien. Toronto Vp vad. A. Budrēvics teica īsu uzrunu, priecādamies par aktīvo darbu. Vad. Dāvidsons no Aiviekstes 39. sk. vien Hamiltonā priecājās par jauko sadarbību pagājušā gadā starp Hamiltonas un Niagāras latviešu skautiem, kā arī nesa sveicienus no Ventas gaidu vien. Hamiltonā.

Sekoja sveicieni no jaunatnes pulciņa „Dzirkstele", Niagaras draudzes, DV Niagaras nodaļas un DV Sv. Katrīnes nodaļas.

Skauts J. Gulbis ar izteiksmi nodeklamēja E. Virzas Pulkveža atgriešanos. Svētu mantojumu dzirdējām skaņu lentā A. Skaldes demonstrējumā. Ļoti labi izdevās uzvedums „Brāļa atgriešanās." Interesants bija uzvedums „Čiks", tautas pasakas drāmatizējums. Sekoja skaņu lentā uzņemtais duets J. Poruka „Padziedāsim, nu bāliņi" A. un J. Skaldes priekšnesumā. Abi skauti pēc tam vēl nospēlēja skautu dziesmu „Latvijas saulei."...

Gaidas ar skautiem uzstājās ar tautas dejām. — Litenietis, brālītis un māsiņa, mugurdancis un sudmaliņas, kuras izdevās teicami. Sekoja divi uzvedumi „Zaķīšu pirtiņa' un „Tēvs pārveda līgaviņu."

Pēc tam bija cienasts.

Darba skatē varēja redzēt daudz dažādu skautu pagatavotu modeļu, kā U. Šteinbacha lidmašīnas modelis, P. Šteinbacha morzes signālierīces, P. un E. Šteinbachu pagatavotais nometnes atveids ar teltīm un citām nometnes labierīcībām, J. Skaldes kopa nometnes modelis, sevišķi labi bija padevusies J. Skaldes glezna „Puķes." A. Skalde un J. Skalde bija izlikuši vairākus koka šķīvjus un citus koka izstrādājumus, kā arī skautu līliju no bērza tāsīm. Īpašus skautu sējumu atveidus bija izlicis G. Koļesnikovs.

No guntiņām ar latviskiem izstrādājumiem piedalījās: Līga Linde, Mārīte Lapiņa, Ināra Ciemena un Dagnija Celma. Gaidas bija izlikušas latviskus spilvenus. Sarīkojuma nākošā daļa bija tautas dejas un rotaļas. Vakaru noslēdza ar skautu lūgšanu.

ALLAHA CEĻI IR NEZINĀMI . . .

Slepeno aģentu kaŗš 1001 nakts zemē

AR ĪPAŠĀM PILNVARĀM

Ne amerikāņu CIC, nedz arī britu Tuvo un Vidējo Austrumu pretizlūkošanas dienests vēl nezināja, ka jau kaŗa sākuma posmā ar paša Hitlera īpašām pilnvarām Teherānā ieradās viens no visspējīgākiem ģenerāļa Kaltenbrunnera „Abwehr" aģentiem — Francis Maijers. 1941. g. pavasarī admirālis Kanariss uz Tabricu bija nosūtījis militārās izlūkošanas šefu Tuvo Austrumu sektoram — majoru Šulcu - Holthusu. Abu vācu aģentu galvenais uzdevums bija iegūt perfektu informāciju par Austrumkaukazas grūti pārvaramo apgabalu, kas stiepās no Baku eļļas laukiem līdz Kirovdadei. Majors Šulce un Meijers bija paspējuši nodibināt kontaktu ar Ziemeļirānas kareivīgo cilšu vadoņiem, kad pēkšņi pēc sabiedroto vienošanās Irānu no ziemeļiem sāka pārpludināt sarkanarmijas daļas. Oficiāli tas notika, lai nodrošinātu sabiedroto kaŗamateriālu piegādes ceļus, bet mēs varam atcerēties, ka 2. pasaules kaŗam beidzoties Irānai pārsteigumā nācās konstatēt, ka Padomju Savienība, pateicībā par kaŗa laikā izrādīto Irānas draudzību un sniegto palīdzību sarkanarmijas durkļu aizsardzībā bija nodibinājusi Kurdu padomju republiku. Kremlis šīs „republikas" robežās bija ietilpinājis visas Irānas ziemeļu provinces, un likās, ka krievi te ienākuši uz palikšanu.

1946. gadā, kamēr Apvienotās Nācijās pasaules profesionālie politiķi runāja par krievu armijas palikšanu vai izvākšanos no Irānas, Irānas ziemeļu provincēs lija asinis. Beidzot tomēr sarkanarmija no Irānas izvācās. Kremlis labi apzinājās Tūkstots un vienas nakts zemes stratēģisko nozīmi. Tāpēc nebrīnīsimies, ka slepenajā pavēlē sarkanarmijas okupācijas karaspēka virspavēlniekam Staļins rakstīja: „Šodien mūsu slavas vainagiem rotātā sarkanarmija pagaidām atstāj fašistiskā šeiku ... nežēlīgā izmantošanā ... neatkarīgu Irānu. Tie paši sarkanarmieši un politiskie vadītāji, kas šodien aiziet no Irānas, drīz paklausīs Irānas darba ļaužu lūgumam un atgriezīsies kā īstās brīvības un taisnības nesēja..."

„BIEZĀDIS" AR IEVAINOTO PIRKSTU

Cik liela bija Rūzvelta un Čērčila draudzība ar Staļinu pagājušā kaŗa laikā, labi raksturo rietumnieku izbūvētais satiksmes tīkls Kremļa glābšanai Irānā. Lai sarkanarmijai varētu piegādāt miljonu miljoniem vērtos kaŗamateriālus, amerikāņu inženieriem bija jāizbūvē pāri smilšu tuksnešiem un klinšu kalnājiem 800 jūdžu ceļš un dzelzceļš. Lai palīdzētu „labajam džentlmenim" Džo, bija jāuzceļ 4772 tilti un jāizbūvē 224 tuneļi. Grūti ticēt, ka amerikāņi tad vēl bija tik naīvi, lai rēķinātos ar to, ka pēc kaŗa Maskava kādreiz par sniegto palīdzību samaksās.

Kad amerikāņi strādāja pie vienreizējā techniskā meistardarba reālizēšanas, viņiem pa pēdām darbā sekoja vācu aģenti. Tikko uzbūvētie sliežu ceļi naktīs, milzu sprādzienu pavadīti, uzlidoja gaisā. Sagruva jaunceltie tilti. Ugunsgrēki plosījās degvielu noliktavās un municijas parkos.

LABĀKĀ VALUTA — IEROČI

Amerikāņu slepenā dienesta ierēdņi kādas pelēcīgas Teherānas ielejas vasarnīcā velti pūlējās atrisināt uzdevumu, kā no spēles izslēgt vācu sabotierus un spiegus. Teherānas policijas šefs majors rīgie, kas visā Persijā pazīstami Esfendiarijs amerikāņu slepenajam dienestam varēja sniegt tikai nenozīmīgu informāciju. Amerikāņi drīz konstatēja, ka Irāna ir sašķelta neskaitāmās politiskās sektēs. Par katru informāciju bija jāsamaksā, bieži pat ar amerikāņu ražotiem ieročiem. Neviens pie tam nevarēja pateikt, pret ko šie ieroči vērsīsies, varbūt pat pret pašiem ieroču devējiem... Pašā Teherānas policijā darbojās aģenti, kas, atkarā no piedāvātā honorāra, strādāja krievu, britu, amerikāņu vai vācu labā.

TABRICAS VICEKONSULS

Par majoru Šulci britu slepenajam dienestam bija vairāk ziņu. Daudzas reizes Kanarisa aģents bija tikpat kā ielenkts, tomēr vienmēr pēdējā brīdī radās kāds noslēpumains nodevējs, un majors prata izslīdēt no ķērāju pirkstiem. Pēc dažām dienām Šulces īsviļņu raidītājs sāka darboties citā drošākā vietā.

Nonākot Irānā, majors Šulce - Holthus sāka darboties kā vācu vicekonsuls Ziemeļirānas pilsētā Tobricā. Tajā laikā sabiedroto pretizlūkošanas dienestam ne prātā nevarēja ienākt, ka mietpilsoniskā izskata vicekonsuls faktiski ir viens no visspējīgākajiem admirāļa Kanarisa aģentiem un ka viņa pirmais un svarīgākais uzdevums ir aizcirst durvis, pa kurām krievu-persiešu pierobežā uz Padomiju plūda milzīga sabiedroto kaŗa materiālu straume. Majors savu lietu prata labi. Īsā laikā viņš bija paspējis nodibināt draudzīgas attieksmes ar ziemeļu Irānas kareivīgo cilšu vadītājiem. Virsaiša Mili Mudafaja vara sniedzās dziļi padomju Azerbeidžānā. Ar vācu ieroču palīdzību Mili Mudafajs bija iedomājies apvienot visas Ziemeļirānas ciltis un tad padzīt ienīstos krievus arī no Azerbeidžānas. Mili Mudafaja vīri vācu majoram piegādāja vissīkākās ziņas par Bakū eļļas laukiem, sūkņu stacijām, jauniem krievu lidlaukiem, garnizona novietojumiem, tiltiem, ceļiem, tuneļiem. Tāpat majors Šulce ieguva ziņas par piemērotākām vācu desanta vietām.. Berlīnē admirālis Kanariss, būdams labā omā, saviem stāba virsniekiem atgādināja: „Māni kungi, es vienmēr esmu teicis, ka viens spējīgs mūsu aģents var nodarīt ienaidniekam to pašu, ko piecas līdz zobiem apbruņotas divīzijas!" Admirāļa vārdi zīmējās uz majoru Šulci, kuru Brelīnē gaidīja Hitlera piešķirtais Bruņinieku krusts ar šķēpiem. Majors Šulce - Holthus varbūt vēl ilgi būtu Tabricā kopā ar savu kalsno kundzi pildījis vicekonsula pienākumus, ja kādā dienā no Berlīnes nepienāktu šifrēts ziņojums: „Uzvalks, mētelis un cimdi izsūtīti. Sveicieni Vilijams."

Ziņojums nozīmēja ne mazāk, ne vairāk kā: „Krievu, britu un amerikāņu aģenti tur aizdomās majoru Šulci. Majoram nekavējoties jāatstājs Irāna."

Šulce tūdaļ iznīcināja daudz dokumentu. Pāris stundās viņš bija sagatavojies ceļam. Tas bija pārdrošs ceļojums, ko vācu majors ar savu sievu bija izvēlējušies. Šulces ceļojuma maršruts bija nosprausts pāri tuksnešiem un kalniem, lai beigās sasniegtu drošību Afganistanā.

Ceļojums kamieļu karavānā cauri tuksnešiem un mežonīgo cilšu apdraudētiem apgabaliem bija pārdrošs pasākums. Majoram līdzi bija labas ieteikuma vēstules, un viņa ceļojuma sekmēšanu veicināja gan persu nacionālisti, gan tumšādainie baluchu cilts piedeņi ar kaili noskūtajām galvām. Arī bēgot Šulce neaizmirsa savus slepenā aģenta pienākumus. Visu ceļa laiku viņš uzņēma apvidus kartes, atzīmēja iespējamās vācu lidotāju desanta vietas, novērtēja katra tilta nestspēju un, ar prūšu virsnieka akurātību, nosprauda vācu tanku un armiju virzīšanās ceļu uz ... Indiju. Tad vēl majors Šulce ticēja Hitlera uzvaras gājienam, un viņš labi atcerējās sarunu Berlīnē ar indiešu nacionālistu vadoni Bosi. Hitlers bija Bosem apsolījis nākt talkā padzīt no Indijas ienīstos angļus, un jaunajā pasaules kārtībā Irānai bija jābūt tiltam starp Indiju un Eiropu.

MAJORA ŠULCES CEĻOJUMS

Vācu vicekonsula pēkšņo pazušanu Tobricā drīz pamanīja sabiedroto slepenais dienests. Sākās drudžainas majora medības. Gan Teherānas modernajos bulvāros, gan neciešami smirdīgajos austrumnieku tirgus rajonos britu un amerikāņu aģenti dzina vācu meistarspiegam pēdas. Viss veltīgi — Šulce bija kā ūdenī iekritis.

Tā kā zibens no skaidrām debesīm pārsteidza ziņa: „Irānas policija Afganistanas robežu tuvumā apcietinājusi kādu eiropieti, kas ceļojis kopā ar kādu sievieti." Irānas drošības policijas ierēdņi nogādāja majoru Šulci Teherānā, kur viņu, lai vēlāk izdotu britu un amerikāņu ierēdņiem, internēja Zviedrijas sūtniecībā. Šulces kundzi nekavējoties ar kādu neitrālas valsts kuģi nosūtīja atpakaļ uz Vāciju.

Likās, ka majors Šulce savu misiju Irānā ir beidzis. Nē — tās bija aplamas domas. Kamēr britu un amerikāņu slepenā dienesta ierēdņi gatavoja zviedrijas sūtniecībai adresētus majora Šulces izdošanas pieprasījumus, vācu virsnieks nekur vairs sūtniecībā nebija atrodams. Kādā tumšā naktī majors izslīdēja no sabiedroto aģentu aplenktās greznās vasarnīcas un devās tieši uz pilsētas piekājē esošajiem kalniem. Labi kalnu taku zinātāji, vācu slepenā dienesta aģentu nogādāja tālu nepieejamās klintīs, kur varenais Nazrs Khans Kvašgais atklāti pauda savu nicināšanu likumīgajai persu valdībai. Nebrīnīsimies, ja Nazrs Khans Kvašgais saņēma majoru Šulci kā paša Allaha sūtītu dāvanu. Drīz vien vācietis jau bija nemiernieku vadoņa militārais padomnieks un vēlāk arī „nacionālsociālistiskās Vācijas ārkārtējais pilnvarotais un sūtnis." Divus gadus Šulce pavadīja auglīgā sadarbībā ar Khanu Kvašgaiu. Notikumi Staļingradas frontē optimistisko majoru bija padarījuši domīgu. Bija skaidrs, ka Hitlers uzvaru jau izlaidis no savām rokām un vāciešu invāzija Irānā vismaz uz pāris desmit gadiem jāatliek.

Majors varēja tikai pavīpsnāt, kad 1943. gadā pie viņa negaidīti ieradās Maijrs un fanātiski deklamēja:

„Es teicu, ka īstā laikā iesaistīšu jūs militārās operācijās. Šis laiks tagad ir pienācis. Pirms trim dienām es biju audiencē pie ģenerāļa Zehedi. Gandrīz visa persu armija gaida tikai mūsu signālu, lai saceltos. Man palika iespaids, ka Zehedi nerunā savā un sev tuvu stāvošo virsnieku vārdā vien. Liekas, ka kaŗa ministrs un pat pats jaunais šahs ir ar mums."

Tas viss bija tikai Maijra sapņojums. Patiesībā šajā laikā britu, amerikāņu un paša Lavrentija Berijas sūtītā īpašā slepeno aģentu komanda neatlaidīgi dzina pēdas majoram Šulcem un Maijram.

Turpinājumā: ŽURKAS ZOBI NAV NO ZILOŅKAULA

KANAKS ŽANIS JAUDA DODAS MEKLĒT DĒKAS (3)

VECO KANAKU DZĪVI VĀCIJĀ BILDĒS RĀDA BONIS, APDZEJOJIS JONIS

— Dienests kļuvis mums par grūtu,
Žanis Jauda draugu biksta,
— Tādēļ traki laba būtu
Kāda cita maza līksta . . .

Frenči kaktā lido ātri,
Gaitās jādodas kad jautrās,
Un mēs redzam — zēni rātni,
Pliki sēž jau pozās kautrās.

Izlūkos uz pilsētiņu
Domā doties abi franti.
Līdz ar meitenēm tie viņu
Okupēt grib eleganti.

Stratēģiski īsto vietu
Atrast nenākas tiem grūti :
Žanis pēkšņi stingst par mietu,
Ieraudzījis savu brūti.

Bet, ak bēda, drauga Viļa
Uzbrukumam lielāks spēks.
Gūstā kritusi jau viņa,
Žanim aiztaupīts top grēks.